

IZ SVETA TIŠINE

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije

Letnik XLIII, št. 7-8, julij-avgust 2023 | ISSN 1318-1394

**Najhujše poplave v zgodovini
Slovenije**

**19. kongres Svetovne
zveze gluhih**

**Lepi uspehi naših atletov
na Poljskem**

**Encijeva startna lučka
med najboljšimi na Startup
Generatorju 2023**

Izdajatelj:

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije
Drenikova 24, Ljubljana
telefon: 01/500 15 00
telefaks: 01/500 15 22

Spletna stran: www.zveza-gns.si

Urednik: Janez Žura

Uredniški odbor: Aleksandra Rijavec,

Valerija Škof, Sašo Letonja

Jezikovni pregled: Darka Tepina Podgoršek

Oblikovanje: Artmedia

Tisk: Tiskarna DTP

Uredništvo si pridržuje pravico do objave, neobjave, krajšanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s poslanstvom in prostorskimi možnostmi glasila. Mnenja in stališča posameznih avtorjev prispevkov ne izražajo nujno tudi mnenj in stališč uredništva in ZDGNS.

Nenaročenih besedil in fotografij ne vračamo. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim privoljenjem. Anonimnih prispevkov oziroma prispevkov, ki žalijo čast drugih, ne objavljamo.

Glasilo je brezplačno in v javnem interesu, zaradi česar na podlagi 8. točke 26. člena Zakona o davku na dodano vrednost (UL RS št. 89/98) ni zavezano plačilu DDV-ja. Izhaja v nakladi 3.700 izvodov.

Fotografija na naslovnici:

Poplavljeni Komenda, foto: Boris Nose

Obvestilo urednika

Letošnje poletje mineva v znamenju ene izmed najhujših naravnih nesreč v Sloveniji. Državo so pretresala močna neurja in poplave, v katerih je marsikdo izgubil streho nad glavo. Škoda na objektih je ogromna, odpravljanje posledic pa bo trajalo mesece, če ne celo leta. Veliko škode so utrpeli tudi člani gluhe skupnosti v Sloveniji, največ v Savinjski regiji, kjer je bilo najhujše. V uredništvu glasila Iz sveta tišine jim ob tem izražamo podporo in upamo, da se stvari za vse čim prej in kar najbolje uredijo. Za vse, ki so bili v poplavah najbolj prizadeti, zbiramo tudi denarno pomoč, za kar se seveda v naprej zahvaljujemo. Ker sem pred kratkim prevzel urednikovanje glasila Iz sveta tišine, vas vse bralce lepo pozdravljam in vam želim veliko užitkov ob prebiranju glasila ter čim manj nevšečnosti zaradi poplav in neurij.

Glasilo Iz sveta tišine prispeva h kulturni istovetnosti in zgodovini gluhih, naglušnih, gluhoslepih ter oseb s polževim vsadkom, zato so vsi prispevki zelo pomembni. Prispevke s priloženimi fotografijami pošljite na e-naslov: urednistvo@zveza-gns.si.

Če se vam zdi glasilo zanimivo in ga želite prejemati brezplačno, nam pišite na e-naslov: urednistvo@zveza-gns.si ali svoje ime, priimek in naslov sporočite na:

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Drenikova 24, 1000 Ljubljana.

Glasilo Iz sveta tišine je dosegljivo tudi na spletu: www.zveza-gns.si.

Navodilo avtorjem

Besedilne datoteke

Besedila naj bodo napisana v računalniškem programu Word. Besedila, poslana v programu PDF ali skenirana, bomo zavrnili, z izjemo vabil, diplom, dopisov, priznanj itd.

Slikovne priloge

Pri fotografiranju je za objavo dobre fotografije treba upoštevati naslednje nastavitve na posameznih napravah: če so digitalne fotografije posnete s fotoaparatom, izberite nastavev kakovosti slike HQ (3072 x 2304) ali SHQ (3072 x 2304). Nekateri profesionalni fotoaparati imajo za nastavev kakovosti slike črko L (Large). Tovrstne fotografije so običajno v formatu .jpg, kar ustreza zahtevam našega glasila. Če pošiljate skenirane predloge, resolucijo (kakovost slike) nastavite na 300 dpi, širina pa naj bo vsaj trinajst centimetrov. Tako skenirano predlogo shranite v formatu .jpg. Če nimate kakovostnega optičnega bralnika, vam priporočamo, da nam v uredništvo pošljete izvirno predlogo. Fotografije, ki ste jih naložili s svetovnega spleta, naj imajo ločljivost vsaj 1200 x 900 točk, datoteka pa naj bo velika vsaj 440 KB. Fotografije ne smejo biti prilepljene v Wordov dokument, ampak jih pripnite k svoji elektronski pošti. Fotografije in besedila, ki ne ustrezajo navodilom, bomo prisiljeni zavrniti oziroma jih objaviti brez fotografij.

Kazalo

4 S sekretarjeve mize

Aktualno

- 8** Najhujše poplave v zgodovini Slovenije:
Odrezani od sveta
- 16** 19. kongres Svetovne zveze gluhih: Poudarek
na varovanju človekovih pravic v času kriz
- 20** Skrb za sluh z usposobljenimi
zdravstvenimi delavci
- 22** Evropska unija dobila center za dostopnost,
ki bo most med zakoni in praktično dostopnostjo

Aktivnosti zveze

- 24** 62.a člen Ustave RS – Od ideje
do ustavnega zakona
- 28** Muzej Hiša znakovnega jezika

Reportaže, zgodbe

- 32** Skupaj na vrhu Triglava

Kultura

- 37** Gledališka predstava Babilon
se je dotaknila mnogih src
- 40** Kino Bled festival obogaten
z razstavo Iluzija drobcev gluhih umetnikov

Šport

Lepi uspehi naših atletov na Poljskem:

Osvojili kar osem kolajn **43**

Svetovno prvenstvo gluhih v košarki,
Heraklion 2023 **45**

Dober ulov na državnem prvenstvu
v športnem ribolovu **49**

Encijeva startna lučka med najboljšimi
na Startup Generatorju 2023 **51**

Marino Kegl, prejemnik prestižne plakete
Mestne občine Murska Sobota **53**

Kariera gluhega nogometaša Zlatka Grujića **55**

Iz naših društev

Fotografska razstava ob 60-letnici

DGN Posavja Krško **59**

Polona Kopina prejela prestižno priznanje **61**

Najmlajše seznanili s problematiko
izgube sluha **63**

Dolenjci v Prekmurju **64**

Kopalni izlet v Izolo **66**

Matjaž Juhart

S SEKRETARJEVE MIZE

Izredna seja UO ZDGNS – Poplave 2023: Načrt ukrepov za zmanjševanje stisk

Ob razglasitvi izrednih razmer v RS ob ujmi in poplavah so društva gluhih in naglušnih, kjer so bile ujme najhujše, odigrale izredno pomembno povezovalno vlogo pri nujenju pomoči uporabnikom. Sprostila sta se krizni načrt Vlade RS in Civilne družbe ter krizni načrt RTV Slovenija o obveščanju gluhih in naglušnih v izrednih situacijah. Na ZDGNS smo izpeljali izredno sejo Upravnega odbora, na kateri smo slišali pretresljive zgodbe s terena ter sprejeli številne ukrepe za zmanjšanje in blaženje stisk uporabnikov.

Dostopnost do multimedijskih sistemov in storitev

Nacionalni strokovnjak za AccessibleEU (dostopnost) v Sloveniji dr. Matjaž Debevc aktivno deluje na mednarodni ravni in se udeležuje različnih sestankov, ki vključujejo razprave o dostopnosti, Evropskega centra virov o dostopnosti in vseh tem, povezanih s spodbujanjem inkluzivnosti.

ZKTS vključilo SZJ kot enega izmed jezikov konferenčnega tolmačenja

ZKTS

Združenje konferenčnih tolmačev Slovenije
Slovene Association of Conference Interpreters

Izredno nas veseli, da je krovna organizacija za konferenčno tolmačenje v

Sloveniji (ZKZS) prepoznala tudi strokovnost in profesionalnost konferenčnega tolmačenja za slovenski znakovni jezik.

Prvi konferenčni tolmač v Sloveniji za slovenski znakovni jezik

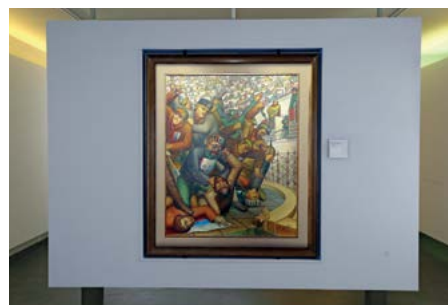
Matjaž Juhart je izpolnil vsa merila in pogoje za včlanitev v Združenje konferenčnih tolmačev Slovenije. Združenje je krovna organizacija konferenčnih tolmačev, ki deluje po standardih AIIC – Mednarodne organizacije konferenčnih tolmačev.

Za učinkovitejše zaposlovanje in trajnostni gospodarski razvoj

ZDGNS aktivno sodeluje in podpira dvoletni projekt Fakultete za turizem (kot koordinatorice), ki skupaj s partnerji razvija učne načrte za poučevanje komunikacijskih veščin, pri čemer je poudarek na inovativnih metodah, različnosti, multikulturalnosti in vključevanju izključenih. Posebno pozornost namenjajo znakovnemu jeziku. Pričakovani rezultati projekta so: oblikovanje in izdelava učnih načrtov za razvijanje komunikacijskih veščin z uporabo znakovnega jezika, potopisnega pisanja in gibanja (tudi za spletno poučevanje); razvijanje pi-

smenosti in komunikacijskih veščin z inovativno metodo potopisnega pisanja in z gibanjem; razvoj učnih načrtov komunikacijskih veščin z uporabo znakovnega jezika za tečaje komunikacijskih veščin na spletu/učilnici na evropskih univerzah; izboljšanje pisne spretnosti, saj so pisne veščine jedro uspešnega izobraževanja in poslovanja.

S QR-kodami opremljena razstava Kruha in iger: Slikarstvo Toneta Kralja 1941–1945 v Muzeju novejše in sodobne zgodovine Slovenije

Gre za občasno razstavo o medvojnih likovnih produkcijah Toneta Kralja. Na njej so razstavljeni umetnikova številna dela, ki jih hrani Muzej novejše zgodovine Slovenije, pri čemer je pozornost usmerjena predvsem na sliko z naslovom Streljanje talcev. Na tej sliki so v zadnjih dveh letih potekala restavratorska dela, saj slika na hrbtni strani vsebuje še eno Kraljevo delo, ki še ni bilo predstavljeno oz. primerno umeščeno v umetnikov opus. Ker gre za izredno delo, ga želijo predstaviti ob boku drugih umetnikovih del tega obdobja.

WASLI – Svetovna organizacija tolmačev znakovnega jezika

WASLI

World Association of
Sign Language Interpreters

Udeležili smo se svetovne konference tolmačev in na njej dejavno sodelovali s predavanjem in prispevkom 62.a člen Ustave RS. Slovenija je z novim ustavnim zakonom na široko odprla vrata nadaljnjemu strokovnemu razvoju znakovnega jezika in tolmačenja.

WFD – Svetovna organizacija gluhih

Udeležili smo se svetovnega kongresa, na katerem smo dejavno sodelovali s predavanjem in prispevkom

62.a člen Ustave RS. Slovenija se na sistemski ravni glede zaščite znakovnega jezika uvršča v svetovni vrh. Naslednji koraki so sistemska ureditev financiranja znakovnega jezika. Vse to pa zagotovo vpliva na nadaljnji strokovni razvoj študija gluhot, znakovnega jezika in tolmačenja.

Slovenski prevod Dodatka k Skupnemu evropskemu jezikovnemu okviru: učenje, poučevanje, ocenjevanje

Skupni evropski jezikovni okvir (SEJO) je najpomembnejši dokument Sveta Evrope na področju jezikovnega izobraževanja. Dodatek obstoječi SEJO med drugim dopolnjuje z novimi lestvicami in zmožnostmi rabe znakovnih jezikov. SEJO je namenjen strokovnjakom s področja učenja, poučevanja in ocenjevanja jezikov, zato je ta dokument izredno pomemben za vse nas, ki smo vključeni v poučevanje znakovnega jezika.

Predstavitev publikacije ZDGENS 62.a člen

Ob drugi obletnici ustavnega zakona smo izdali posebno publikacijo 62.a člen – Od prepovedi do ustavnega zakona, v kateri smo arhivirali vse pisne materiale od ideje, poteka in končnega sprejema. Publikacija je namenjena ohranitvi zgodovinskih dejstev in vpogleda v dinamiko sprejemanja ustavnega zakona v času dveh vlad in ob številnih spremembah. Publikacijo sva uredila Matjaž Juhart in mag. Cveto Uršič.

Filmski festival Kino Bled

Na filmskem festivalu sta se predstavila tudi filma gluhih filmskih ustvarjalcev: Čiribarska kava in Pogodba.

Razstava Iluzija drobcev

V Medgeneracijskem centru Vezeni-ne Bled na Bledu je potekala razstava gluhega akademskega slikarja mag. Nikolaja Vogla in Marka Lukana.

Slišati dobro je dobro – Poskrbite zase in za svoj sluh

Program ZDGNS poteka v skladu s projektom in ponuja brezplačne delavnice za starejše ter vsebine, kot so izzivi in posledice izgube sluha, kako do ustreznega slušnega parata, tehnični pripomočki, osebne izkušnje, kako komunicirati ob slabšem sluhu, kako se naučiti učinkovitih tehnik sporočanja in interakcij z drugimi.

ODKRIJTE NOVO APLIKACIJO SPLETNE^{TV},
ki jo lahko s QR-kodo naložite na telefon.

Če se spletna stran za nalaganje ne odpre, lahko aplikacijo na operacijski sistem Android naložite tako, da v trgovini Google Play v iskalnik vtipkate Spletna TV, poiščete naš logotip in aplikacijo namestite na telefon. Mobilna aplikacija Spletne TV omogoča ogled in poslušanje oddaj in prispevkov ter pregledovanje novic na portalu www.spletnatv.si.

Najhujše poplave v zgodovini Slovenije: Odrezani od sveta

Aktualno

Večina ljudi si bo letošnje poletje zapomnila za vse čase. Mnogi takšnega neurja in poplav ne pomnijo. To je bila največja naravna katastrofa v samostojni Sloveniji. Neurja in poplave so povzročili neverjetno škodo, predvsem v Savinjski dolini, na Koroškem in tudi Štajerskem. Voda je odnesla ali močno poškodovala številne hiše, mostove in ceste ter sprožala zemeljske plazove. Več krajev je bilo odrezanih od sveta, zaradi poplav so nastajale tudi motnje v preskrbi z elektriko in pitno vodo. 4. avgusta zgodaj zjutraj je bil aktiviran državni načrt zaščite in reševanja ob poplavah. Po državi so se oglasile sirene za nevarnost, stekle so evakuacije ogroženih prebivalcev. Ob tem se postavlja vprašanje, kako v nujnih primerih opozoriti gluhe osebe, saj teh siren ne slišijo.

Društva Zveze gluhih in naglušnih Slovenije so se na najbolj prizadetih območjih takoj odzvala in priskočila na pomoč. Najhuje je bilo v Savinjski dolini, kjer so imele poplave katastrofalne razsežnosti, zato je predsednik MDGN Velenja Franc Forštner nemudoma sklical krizni štab in priskočil na pomoč članom, ki so jih poplave najbolj prizadele.

»Na družbenih omrežjih smo objavili, naj se člani, ki potrebujejo pomoč, obrnejo na društvo. Poznam vse člane, vem, kje živijo, in mnogi živijo ob rekah, ki poplavlajo. Potrgane so bile vodovodne cevi, zmanjkalo je elektrike in ljudje niso mogli komunicirati. Z motorjem sem se odpeljal do posameznih oseb, ki so dejansko plavale v vodi, da bi jim nudil moralno in fizično pomoč. Na društvo so prihajala vprašanja: zakaj ni elektrike, zakaj ni vode, zakaj ni možno iti v službo? To so bile prve informacije, ki so jih ljudje potrebovali. Pozneje smo objavili vse povezave do spletnih strani občin, ki so obveščale, kaj storiti in na kakšen način lahko pridejo do pomoči. Za osebe z okvaro sluha je bilo to še veliko težje, ker ne slišijo, zjutraj pa so se zbudili v praktično nemogočih razmerah.«

Igor Šmigovc in njegova žena Nina, oba gluha, živita v Šmartnem ob Paki. Tisto usodno jutro sta se odpravila na pot v službo. Igor je najprej preveril reko Pako, vendar je tisti trenutek le malo narasla, zato si ni delal skrbi. Ko pa je prišel v službo v Ljubljano, ga je poklical sosed in rekel, da mora takoj umakniti avto.

»Zaskrbelo me je, ker sta v hiši ostala mama in sin. Šefa sem prosil za odhod z dela in je rekel, naj že grem. Ko pa sem prišel domov, sem videl, da je voda narasla in da sta mama in sin zgoraj čakala, da pridem. Priplaval sem do hiše in postavil lestev, da sem šel noter. Skupaj smo počakali prijatelja, ki se je pripeljal s čolnom. Vzeli smo dokumente in odpluli

Igor Šmigovc in njegova družina so se s čolnom odpeljali na varno. Voda je uničila vse stvari v spodnjem nadstropju. Zaradi nevarnosti poplav bodo v prihodnje živeli v zgornjem nadstropju.

na varno. Pri bratrancu smo spali tri dni, saj pri nas ni bilo ne vode ne elektrike. Ko je voda odtekla, sem šel pogledat. Bilo je veliko blata, ki ga je moj gluhi prijatelj odstranil z bagrom. Pomagat je prišel tudi predsednik MDGN Velenja Franc Forštner. Vse naprave so uničene, pralni stroj, hladilnik. Zdaj nimamo kuhinje, ne zgoraj ne spodaj. Nimamo ničesar. Odločili smo se, da za bivanje obnovimo zgornje nadstropje, saj bi bilo nadaljnje bivanje v spodnjem nadstropju ob morebitnih poplavah preveč tvegano.«

Reka Savinja je poplavlila tudi naselje Letuš, kjer živi naglušna Marta Lončarič. Njeno hišo

Predsednik MDGN Velenja Franc Forštner je nemudoma sklical krizni štab in priskočil na pomoč članom, ki jih je poplava najbolj prizadela. Na fotografiji (skrajno levo) z družino Šmigovc.

Ivana Grofelnik iz Lok pri Mozirju je v poplavah izgubila slušni aparat. Vse je bilo v blatu, vrata je snelo, hladilnik in hladilne skrinje je uničilo.

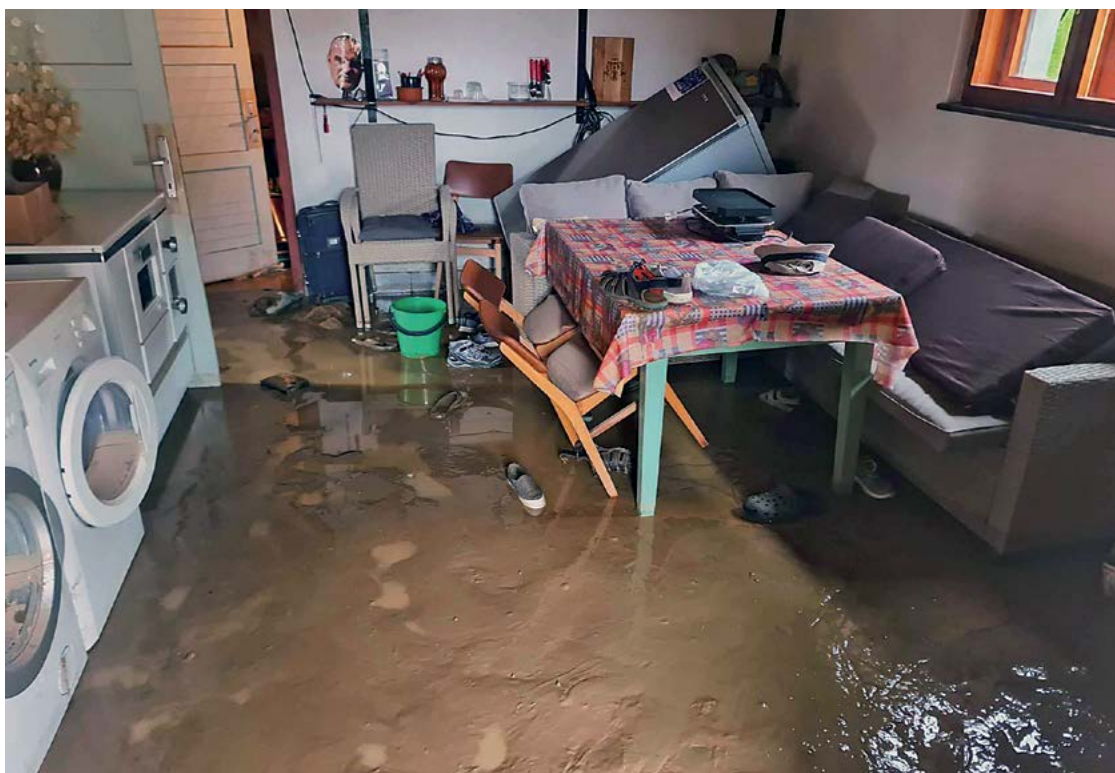
je popolnoma poplavilo, voda je segala 170 centimetrov visoko. »Vse je uničilo, pohištvo, stroje, kuhinjo, spalnico, kopalnico. Drugi dan smo čakali, da voda odteče. Ostalo je veliko mulja in to smo potem s skupnimi močmi spravili iz stanovanja. Pomagala nam je tudi vojska. Deset vojakov je delalo dva dni. Pomagali so tudi gasilci. Vedra mulja so morali ročno nositi iz kleti, saj se je črpalka zamašila. Vse to smo nalagali na traktorje. Pomagali so tudi z bagrom in drugimi stroji. Vojaki in gasilci so bili zelo dobro organizirani in res sem jim hvaležna. Ostala je prazna hiška, ki jo zdaj sušimo. Letos se vanjo najverjetneje ne bom mogla vrniti. Trenutno živim pri sinu v Mozirju. Najhuje je, ko izgubiš knjige, slike, albume – tega ni mogoče nadomestiti. Vse drugo se da kupiti. Želim si, da bi bila zdrava in da bi lahko še naprej uživala tukaj, saj je res krasen ambient. Zelo sem hvaležna občini, vsem gasilcem, vojakom, prijateljem in moji družini, ki so mi res pomagali.«

Marta je v poplavi izgubila tudi slušni aparat. ZZS je sicer za mesec dni poenostavil pravila za pridobitev zdravil in medicinskih pripomočkov, izgubljenih v ujmi, ter do 9. septembra postavil rok, v katerem je do njih mogoče priti tudi na daljavo. Oboje je mogoče

naročiti pri zdravniku po telefonu, zdravstvena izkaznica pri tem ni potrebna. Zavarovavec lahko tudi sam piše na ZZS, ta pa mu bo izdal odločbo, ki jo bo dobil na dom. Kdor je izgubil slušni aparat ali kakšen drug zdravstveni pripomoček, za izdajo novih pripomočkov ne potrebuje nobenih dokazil. Prav tako bo Audio BM tistim, ki so v poplavah izgubili slušni aparat, tega podaril. Vse, kar potrebujete, je zapisnik za zavarovalnico ali drug uradni zapisnik, iz katerega bo jasno razvidno, da je slušni aparat izgubljen ali uničen, ter še račun, ki ste ga prejeli ob nabavi slušnega aparata. Če ga nimate, zaprosite za kopijo pri dobavitelju, kjer ste prejeli slušne aparate.

Slušni aparat je v poplavah izgubila tudi naglušna Ivana Grofelnik, ki živi v Lokah pri Mozirju. Voda ji je uničila hišo in večino stvari v njej. Na poplavo jo je prva opozorila soseda. »Potem je do mene prihitel zet in rekel, da moram gor k njima, saj je tu že tekla reka, vendar nisem hotela iti, ker sem še iskala dokumente. Ko pa sem šla, sem gazila do kolen. Vrat nismo mogli več odpreti, zato sem šla k sosedi in na balkonu počakala, da je voda odtekla. V hiši sta ostala hčerka in njen mož in nista vedela, kako začeti. Vse je bilo v blatu, vrata je snelo, hladilnik in hladilne skrinje je uničilo, vse mi je pobralo. Nimam dokumentov, nimam ničesar. Ostali so mi le osnovni dokumenti od hiše, ki mi jih je uspelo rešiti.«

Gluha Marija Varžič se je dan pred poplavo odločila, da prespi pri hčeri v Mozirju, ker je bil njen mož Milan v bolnišnici na operativnem posegu. Naslednje jutro se je oglasila sirena. Savinja je prestopila bregove in poplavela večji del Mozirja. Domov v Juvanje ni mogla, ker je bila regionalna cesta Mozirje-Ljubno neprevozna. Blizu hiše ima potok, zato je voda prišla tudi do njene kleti. »Zalila je skoraj vse štiri prostore v kleti in hodnik. Povsod je bilo po pol metra vode, pomešane z

V stanovanju Marije Varžič je bilo pol metra vode, pomešane z blatom. Vse je bilo umazano, zalilo je pralni stroj, hladilnik, hladilno skrinjo, omaro.

blatom. Vse, kar sem imela spodaj, je bilo umazano. Zalilo je tudi pralni stroj, hladilnik, skrinjo in omaro. Dve omari sta bili zanič in smo ju dali na odpad, ker se je les na omari zvil. Ni ju bilo mogoče postaviti nazaj.«

V Mozirju je poplavelo tudi Mozirski gaj, tam blizu pa živi gluha Irena Kregar. Ko je njen slišči mož zaslišal sireno, je šla pogledat, kaj se dogaja. Ko je videla podivjano reko, ni vedela, kaj naj stori. A voda je v trenutku poplavela njen dom, zato sta šla z možem v prvo nadstropje čakati, da se stanje umiri. »Nisva mogla narediti ničesar, samo opazovala sva, kaj se dogaja. Ko sva odprla okno, sva šele videla, kako grozno je zunaj. Imela sem tak občutek, kot da je bila moja hiša sredi divje reke. Vse se je penilo, grozno je bilo videti. Nisva imela kam, obtičala sva zgoraj. Reka je dolgo divjala, nato se je umirila. Še zdaj ne vem, kako dolgo, saj me je bilo preveč strah. Ko se je umirilo, sva šla dol. V hiši je bilo veliko vode. Vzela sva vedra in gobe ter počistila, pomagal nama ni nihče. Drugi dan sem za pomoč prosila Jano, ki živi na drugem bregu re-

ke. Pripeljala je tudi prijateljice, tako da nama je pet ali šest žensk pomagalo odstranjevati blato in čistiti.«

Prizadeti v poplavah so lahko upravičeni tudi do izredne denarne socialne pomoči. Po 6. septembru je treba vlogo zanjo vložiti na pristojnem krajevnem centru za socialno delo. Izredna denarna socialna pomoč se lahko v enem koledarskem letu dodeli do višine petkratnika cenusa za denarno socialno pomoč: za samsko osebo do 2.326,70 evra, za štiričlansko družino, kjer sta oba starša zaposlena, pa do 8.190 evrov. Vlagatelj mora natančno navesti, za kateri namen potrebuje pomoč in v kakšni višini. Upravičenec do izredne denarne socialne pomoči je dolžan prejeti pomoč porabiti za namen, za katerega mu je bila dodeljena.

Poplava ni prizanesla niti celjski regiji, Laško je bilo poplavljen, prav tako del krajevne skupnosti Šempeter. V žalski občini so zaprli vse mostove, narasla reka pa je močno poškodovala most v Grižah. Tudi Društvo oseb z

Jadranki Kopše je voda uničila vse pohištvo in opremo. V stanovanje je najprej vdrla podtalnica, voda pa je segala 35 centimetrov visoko.

okvaro sluha celjske regije se je takoj odzvalo, se pri svojih članih pozanimalo, kakšno stanje je pri njih, in priskočilo na pomoč, je povedal predsednik DOOS celjske regije, Aleš Peperko. »Tisti petek, 4. avgusta, se je po vsej Sloveniji sprožil alarm. Bilo nas je strah, saj ima večina vse svoje premoženje v hišah. Čez dva ali tri dni smo objavili informacije v znakovnem jeziku po Facebooku, ki je bil naš edini kontakt. Opozarjali smo na nevarnost, obveščali, kam naj se umaknejo, kako naj zaščitijo svoje premoženje, da je voda nepitna in jo morajo prekuhati in podobno. Po SMS-sporočilih smo ljudi povprašali, ali potrebujejo kakšno pomoč. Bilo je nekaj klicev, na primer v Laškem je voda poplavela hišo. Tam je bilo res hudo, ostali so brez premoženja. Oglasili so se tudi nekateri člani v Spodnji Savinjski dolini, ki so potrebovali samo čiščenje, in se zahvalili za skrb. Neka gospa pa je potrebovala pomoč tukaj v Petrovčah.«

Jadranki Kopše je v stanovanje najprej vdrla podtalnica, voda pa je segala 35 centimetrov visoko. Zahvaljuje se prostovoljcem, ki so ji pomagali urediti stanovanje. »Potrebujem samo finančno pomoč, da si kupim pohištvo, drugega pa čisto nič. Hladilnik mi še komaj deluje. Garderobo sem rešila in posteljnino tudi. Potrebujem le opremo. Vse je šlo, ampak pomembno je, da smo živi in zdravi.«

Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) je po poplavah na teren poslal tudi sedem mobilnih ekip za psihosocialno pomoč prebivalcem na prizadetih območjih. Dve ekipi so vzpostavili v Centru za duševno zdravje odraslih na Ravnah na Koroškem in v Velenju, po eno ekipo pa v okviru centrov za duševno zdravje v Celju, Logatcu in Domžalah. Gluhi in naglušni se lahko za svetovanje in pomoč obrnete tudi na Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije, prek videoklica na telefonsko številko 070 451 122 ali na elektronski naslov: info@zveza-gns.si.

Če so gluhi in naglušni v poplavah izgubili vavčerje za plačilo stroškov tolmačenja slovenskega znakovnega jezika, lahko za nove zaprosijo na območnih centrih za socialno delo. Treba je le podati izjavo, kolikšno število vavčerjev je bilo uničenih, in sporočiti naslov, kamor se vroči vavčerje.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti bo poskrbelo tudi za povrnitev izgubljenih in uničenih tehničnih pripomočkov. Oseba, ki ji je bila priznana pravica do tehničnega pripomočka s seznama tehničnih pripomočkov, a so ji ga uničile poplave, lahko na kateri koli upravni enoti poda izjavo o uničenem pripomočku. Vlogi za novega mora predložiti dokazilo, da je v poplavah utrpela škodo. Kot dokazilo šteje fotografija poškodovane nepremičnine ali fotografija uničenega tehničnega pripomočka. Upravna enota bo upravičencu izdala novo vrednotnico za plačilo tehničnega pripomočka. Seveda pa je že nekaj let na voljo klicni center za osebe z izgubo sluha, kamor se lahko obrnejo za vse informacije in pomoč.

Obilne padavine so bile tudi na nekaterih delih Gorenjske in povzročile poplave ter zemeljske plazove. Nekateri so bili odrezani od sveta, nekaterim gluhim pa je voda tekla kar

po elektriki. Ko je vodstvo MDGN Auris Kranj takoj po vodni ujmi prvo noč dobilo posnetke od članov, se je takoj odzvalo s pomočjo. Predsednik MDGN Auris Kranj Boris Horvat je ob tem povedal, da so reagirali hitro, kljub temu da se je na take nepredvidljive dogodke težko pripraviti.

»Spremljali smo vse občine. Najhujše je bilo v Tržiču, kjer so nekateri gluhi ostali odrezani od sveta, saj so voda in plazovi odnesli edino cesto, ki jo imajo do doma. V Kranju je naš član ostal dobesedno brez strehe nad glavo in mu je poplavilo celo bivalno površino. Na Jesenicah se je sprožil velik plaz, ki je ogrožal celotno naselje Koroška Bela. Tam živi naš član, ki je močno naglušen in ima cerebralno paralizo. Res težko spremlja te objave in verjamem, da človek težko spi, ker nikoli ne veš, kdaj ti bo plaz odnesel hišo ali celotno naselje. Iz občine Žiri je naša članica že takoj zjutraj na Facebooku objavila šokantne posnetke, da ji je poplavilo hišo, vrt, dvorišče in celotno naselje. Pred enim mesecem smo bili pri njej na obisku, ko je dobila občinsko priznanje in smo videli, kako lepo je imela urejeno. Ko vse to čez noč izgine, je težko gledati.«

Polona Kopina je komaj rešila svoj avto. Pravi, da je že večkrat imela poplavljen, vendar je voda tokrat res izredno hitro narasla. »Vseeno sem si rekla, da bom umaknila avto. Ko pa sem šla v klet, je bila poplavljen. Stisnilo me je v srcu. Vse je plavalo. Vzela sem ključ maminega avta in najprej odprla vrata garaže, da je voda stekla ven. Na srečo ni prišla v avto, ko pa sem vžgala, je čudno ropotalo. Voda je prišla v izpuh, a sem avto uspešno umaknila na varno. Na varno sem dvignila tudi sušilni stroj, vse drugo je zalila voda. Za pomoč sem prosila gasilce, a so rekli, da je prepozno, saj voda zelo hitro narašča. Običajno nas uro ali dve uri prej obvestijo s sireno, da se pripravimo in stvari premaknemo višje. Ni

Polona Kopina je komaj rešila avto in sušilni stroj, vse preostalo v kletki je uničila voda.

uspelo. Samo čakala sem, da voda usahne, ves čas je samo naraščala. Na balkonu sem videla, da je bila cela njiva poplavljen. Ves čas sem razmišljala, ali bo bazen še uporaben. Ko je voda začela upadati, sem šla sosedom pomagat reševati njihove koze.«

Vlada je zaradi velike prizadetosti po poplavih določila 14. avgust kot dan solidarnosti in dela prost dan. Prostovoljcem, ki pomagajo pri sanaciji, bo tudi financirala sedemdnevni izredni dopust, prizadetim podjetjem pa ukrep višje sile in čakanja na delo. Odpravljanje posledic poplav bo na prizadetih območjih sicer trajalo še mesece ali celo leta.

Predsednik MDGN Auris Kranj Boris Horvat je poudaril, da prizadeti potrebujejo podporo na več področjih. »Najbolj potrebujejo moralno in strokovno podporo. Res so imeli nekateri stanovanja zavarovana, ampak od zavarovanja bodo dobili zelo malo povrnjenega. Potrebujejo tudi konkretno finančno pomoč, da prebrodijo vsaj začetne težave. Kar koli je že bilo zavarovano, bo absolutno premalo za

Poplave in neurja so hudo prizadeli tudi Bojana Jovanoviča iz Kranja, ki živi sam s svojim psom haskijem. Streha hiše je razkrita, voda pa je spodkopala tudi njene temelje, zato ni več varna za bivanje.

povrnitev vseh stroškov in za neko konkretno sanacijo. Zato smo v društvu in na Facebooku tudi takoj sprožili akcijo. Spremljajo nas vsi, te naše zgodbe se zdaj berejo po celotni Sloveniji in se delijo po Facebooku. Pomagajo nam člani in tolmači iz Združenja tolmačev ter tudi Spletna TV. Veseli me, da smo stopili skupaj, in verjamem, da bomo naredili nekaj dobrega.«

Poplave so prizadele tudi Bojana Jovanoviča iz Kranja, ki živi sam s svojim psom haskijem, in nujno potrebuje varno zavetje. Bojanova hiša se je namreč po zadnjem neurju znašla v nevarnosti. Veter in dež sta z odkritjem strehe in podrtim dimnikom razkrila, da je njegova hiša zgrajena brez cementa, zaradi česar se pojavlja dvom o njeni varnosti in trajnosti. Bojan potrebuje novo streho, najbolj pa nove temelje, saj je vprašanje, ali bi statika hiše dopustila takšne obremenitve, voda pa je spodkopala tudi nosilne stene. Zato predsednik MDGN Auris Kranj Boris Horvat poziva, da se pridružimo njihovi akciji in pomagamo Bojanu zgraditi novo streho nad glavo. »Njemu je voda tekla dobesedno po električni napeljavi, kar je smrtno nevarno. Živi v težkih

razmerah, v dotrajani hiški, in treba mu je pomagati. Če vsi stopimo skupaj, bomo lahko naredili novo hiško ali vsaj poskrbeli za dom, v katerem se bo spet počutil varnega.«

Za donacije je odprt transakcijski račun pri Medobčinskem društvu gluhih in naglušnih za Gorenjsko – AURIS, Huje 23A, 4000 Kranj, številka TRR: SI56 0206 8001 7219 862, z namenom: »Bojanova streha nad glavo«.

Finančna uprava Republike Slovenije opozarja, da prejem humanitarne pomoči lahko pomeni nižanje socialnih transferjev. Prejemnik je ob prejemu pomoči oproščen plačila dohodnine le, če pomoč prejme od organizacije, ki ima status humanitarne ali invalidske organizacije.

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo je skupaj z dobavitelji elektrike zasnovalo ukrep, s katerim bi vsem poplavljenim gospodinjstvom od avgusta do konca leta zagotovilo cenejšo električno energijo, po kateri se jim bo ta strošek lahko znižal za skoraj 60 odstotkov. V ta ukrep, ki bo stal 1,5 milijona evrov, bo po grobih ocenah vključenih med 4000 in 7000 gospodinjstev, katerih domovi so bili poplavljeni. Državni zbor je sprejel novelo zakona o odpravi posledic naravnih nesreč, ki bo omogočila dodelitve finančnih sredstev prizadetim občinam v obliki akontacije do 40 odstotkov predhodno ocenjene škode. Ta bo predvidoma pripravljena do 1. septembra. Novela tudi razširja upravičenost do subvencije pri škodi v kmetijstvu. Novela poleg tega vsem, ki so v preteklosti prejeli posojila od javnih skladov, omogoča, da zaprosijo za odlog plačila kreditov za obdobje 12 mesecev.

Nastalo škodo si je na najbolj prizadetih območjih ogledala tudi predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen in Sloveniji

obljubila 400 milijonov evrov pomoči iz solidarnostnega sklada EU.

Gluhe in naglušne osebe obveščamo, da se za pomoč lahko obrnejo na najbližje lokalno društvo gluhih in naglušnih. Na spodnjih dveh povezavah pa prilagamo navodila, kako ravnati ob poplavni ogroženosti.

Varni in enaki ob poplavi, potresu in požaru v naravi – YouTube

<https://www.gov.si teme/poplave/>

Sredstva za pomoč prizadetim v poplavah zbiramo tudi na ZDGNS. Svoje prispevke lahko nakažete tako, da pošljete SMS-sporočilo z besedo GLUH15 ali GLUH10 na številko 1919. Prav tako lahko prispevke nakažete. Na spodnji sliki je priložena položnica z informacijami in številko transakcijskega računa, kamor lahko nakažete svoje prispevke. Hvala.

Sredstva za pomoč prizadetim v poplavah zbiramo tudi na ZDGNS.

Ime plačnika UPN QR - potrdilo

Namen in rok plačila

**POSLEDICA UJME 2023 -
POPLAVE**

Znesek

EUR

IBAN in referenca prejemnika

SI56 0201 3001 7289 390

SI00 04082023

Ime prejemnika

ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH IN
NAGLUŠNIH SLOVENIJE,
DRENIKOVA 24, 1000 LJUBLJANA

Koda QR

IBAN plačnika

Polog

Dvig

Referenca plačnika

Ime, ulica in kraj plačnika

Znesek

EUR

Datum plačila

Nujno

Koda namena

Namen plačila

CHAR POSLEDICA UJME 2023 - POPLAVE

Rok plačila

IBAN prejemnika

SI56020130017289390

UPN QR

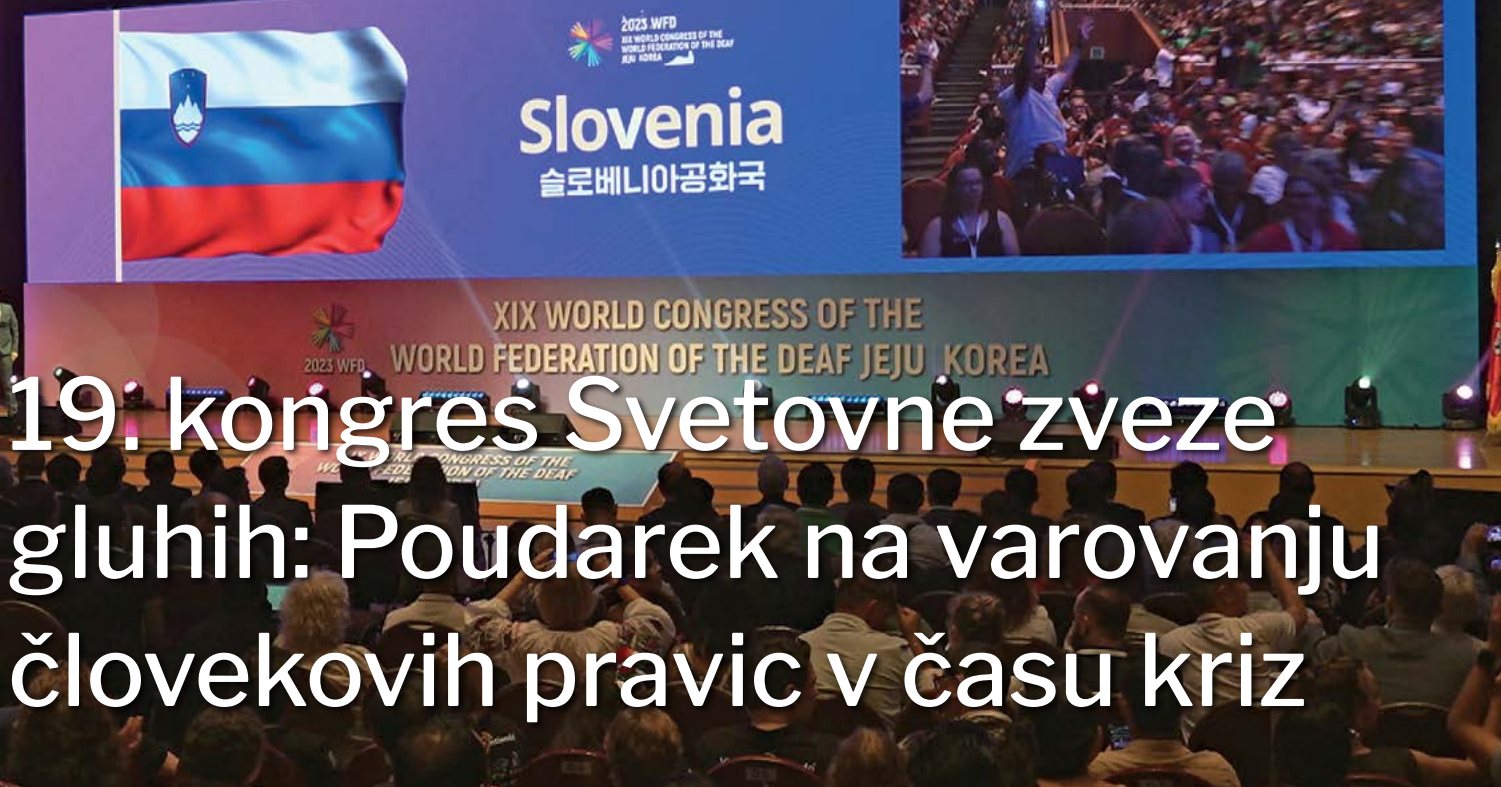
Referenca prejemnika

SI0004082023

Ime, ulica in kraj prejemnika

**ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE,
DRENIKOVA 24, 1000 LJUBLJANA**

Podpis plačnika (neobvezno žig)

19. kongres Svetovne zveze gluhih: Poudarek na varovanju človekovih pravic v času kriz

Od 11. do 15. julija je na južnokorejskem otoku Džedžuju potekal 19. kongres Svetovne zveze gluhih, na katerem se je pod sloganom Varovanje človekovih pravic v času kriz zbralo dva tisoč udeležencev iz 137 držav z vsega sveta.

Kongres je potekal v Mednarodnem kongresnem centru, ki so ga odprli leta 2003.

Emilio Ferreiro Lago je predaval na teme uspeha, kakovosti življenja, odpornosti in čustvene inteligence gluhih.

Osrednji namen kongresa je bil poudariti pomen zagotavljanja in ohranjanja človekovih pravic gluhih v različnih, ponavljajočih se in sovpadajočih krizah, s katerimi se spopadajo gluhi. Na dnevnem redu je bilo šest tem: znakovni jeziki in študije gluhih; doseganje kakovostnega večjezičnega vključujočega izobraževanja; tehnologija, dostopnost in zaposlovanje; mednarodno sodelovanje in razvoj; interseksionalnost v skupnostih gluhih ter človekove pravice v izrednih razmerah in krizah. Matjaž Juhart, sekretar ZDGNS, je ob tem povedal, da je letošnji kongres res specifičen, ker je usmerjen na obdobja kriz, na razmere s pandemijo koronavirusne bolezni, na reševanje osebnih stikov. Za Slovence pa so bile še posebej zanimive teme predavanj s področja zna-

kovnega jezika, tolmačenja, tehnologije in duševnega zdravja.

V Južni Koreji živi približno 520 tisoč gluhih, a jih samo 50 tisoč uporablja korejski znakovni jezik. Južnokorejska nacionalna skupščina je leta 2015 sprejela zakon, ki korejski znakovni jezik priznava kot enega od uradnih jezikov Koreje. Gluhi imajo zato več možnosti za izobraževanje in zaposlovanje, večjo dostopnost do zdravstvenih in pravnih storitev ter verskega in kulturnega udejstvovanja. Po uvedbi korejskega znakovnega jezika je postalo obvezno tolmačenje na sodiščih, na javnih dogodkih in pri izvajanju programov socialnih storitev.

Predsednica ukrajinske zveze gluhih Irina Čepčina je na plenarnem predavanju predstavila svoje delovne izkušnje med vojno v Ukrajini. Pojasnila je, kaj moramo vedeti in imeti pred očmi v izrednih razmerah in krizah. Povedala je, da ukrajinska zveza gluhih ni mogla delati po načrtu, saj se je zaradi vojnega stanja vse spremenilo. Poskrbeti pa je morala za evakuacijo in informiranje gluhih in naglušnih po vseh kanalih obveščanja. Zato je pomembno imeti bazo kontaktov gluhih, saj potrebujejo hitre odgovore na svoja vprašanja. Pri tem so jim v največjo pomoč tolmači.

Doktorski kandidat na univerzi Kastilje - La Manče v Španiji Emilio Ferreiro Lago je predaval na teme uspeha, kakovosti življenja, odpornosti in čustvene inteligence gluhih. Za diplomsko nalogo se je odločil raziskati, kako so nekateri gluhi kljub socialni izključenosti, komunikacijskim oviram in težavam v življenju lahko uspešni. Pri tem je opazil dva pomembna vpliva: odpornost in stopnjo izobrazbe. Odpornost pomeni, da ima gluha oseba za seboj nešteto ovir in težav, težke okoliščine, travme in nekatere negativne stvari, a teh izkušenj ne pojmuje kot napač-

Predsednica ukrajinske zveze gluhih Irina Čepčina je na plenarnem predavanju predstavila svoje delovne izkušnje med vojno v Ukrajini.

ne, ampak kot učenje, da te ovire lahko zaobide. Da bodo gluhi uspešni v življenju, pri delu ali v izobraževanju nasploh, meni, da je pomembno imeti dobro komunikacijo z družino ali prijatelji. Najpomembnejše je imeti podporo, pomembno pa je tudi imeti gluhega vzornika, da lahko z njim sodelujejo in dobijo od njega podporo, tudi na čustveni ravni.

Otok Džedžu je vulkanskega izvora, zato imajo kamnine za prebivalce poseben pomen. V počastitev nastanka otoka je bil ustvarjen Muzej kamnov, v katerem je okoli 20 tisoč vulkanskih skal, naravnih in obdelanih.

Kongresa se je udeležila tudi delegacija ZDGNS (od leve proti desni: Gorazd Orešnik, Vlasta Tifengraber, Mladen Veršič, Valerija Škof, Sašo Lapajne, Matjaž Juhart).

Udeleženci so z zanimanjem poslušali dr. Wyatta Halla z ameriške univerze Rochester Medical Center, ki je govoril o posledicah za duševno zdravje, če gluhim otrokom ni dana možnost uporabe znakovnega jezika od zgodnjega otroštva. Raziskava med gluхими študenti je pokazala, da so travme pri gluhih dvakrat večje v primerjavi s slišječimi.

Izredno zanimivo je bilo predavanje dr. Wyatta Halla, docenta za javnozdravstvene vede na zasebni univerzi Rochester Medical Center v Združenih državah Amerike. Govoril je o posledicah na zdravje, predvsem duševno, če gluhim otrokom ni dana možnost uporabe znakovnega jezika od zgodnjega otroštva oziroma že od rojstva. Žal ima po svetu le dva odstotka gluhih otrok že v zgodnjem otroštvu dostop do maternega, torej znakovnega jezika. Raziskava med gluхими študenti je pokazala, da so travme pri gluhih dvakrat večje v primerjavi s slišječimi. Tudi zlorab in zanemarjanja v otroštvu je pri gluhih otrocih več kot pri slišječih. Seveda pa gluhotu prinaša tudi travme zaradi slabe komunikacije s starši in pomanjkanja informacij. Dejstvo je, da gluhotu in »odvzem« pravice do znakovnega jezika ter izobraževanja v znakovnem jeziku puščata posledice na duševnem zdravju gluhih.

Zato je Svetovna zveza gluhih podpisala Deklaracijo o pravicah gluhih otrok do znakov-

nega jezika, ki govori o tem, da mora biti gluhemu otroku že v zgodnjem otroštvu omogočen dostop do znakovnega jezika. Kot je na koncu dejal predsednik Svetovne zveze gluhih dr. Joseph Murray, je znakovni jezik darilo in pravica vsakega gluhega, zato ga uporabljajmo, zanj skrbimo, in če je treba, se zanj borimo!

Na kongresu si je bilo med drugim mogoče ogledati pametna očala Meta Talk Talk, ki so odličen pripomoček za gluhe in naglušne. Nanje se namreč sproti izpisujejo podnapisi iz govora sogovornika, ki je lahko oddaljen največ pet metrov. Očala se lahko uporabljajo tudi kot prevajalnik, ki omogoča prevod v 91 različnih jezikov, med njimi tudi v slovenščino. Podatke o zgodovini pogovorov je mogoče tudi shraniti. Na zaslonu lahko prilagajamo velikost pisave in senčenje, na voljo so tudi različne dodatne leče. Pametna očala tehtajo le 79 gramov in stanejo 640 evrov.

Za odpravo družbenih ovir, ki jih imajo gluhi in naglušni pri dostopanju do informacij, izobraževanja, komunikacije in zaposlovanja v Južni Koreji, sta Steve Ko in Kevin Lee leta 2017 ustvarila spletno stran EQ4ALL. Prek nje ponujata avatar, ki v znakovni jezik prevaja sporočila o izrednih dogodkih. Na uporabnikovem mobitelu se nujna obvestila prikazujejo s podnapisi in animacijo v znakovnem jeziku. S to tehnologijo lahko posamezniki dostopajo do informacij na umetniških razstavah in v muzejih.

Seul, glavno mesto Južne Koreje, se ponaša tudi s kavarno gluhih z imenom Cafe 125. Število 125 je prisposodba za znak »rad te imam« v znakovnem jeziku. V kavarni so zaposleni gluhi, namenjena pa je predvsem gluhim osebam, ki lahko kavo tam vonjajo in pokušajo. Kavarna je majhna, v njej pa poleg kave strežejo tudi čaj.

Očala se lahko uporabljajo tudi kot prevajalnik, ki omogoča prevod v 91 različnih jezikov, med njimi tudi v slovenščino.

SVETOVNA ZVEZA GLUHIH

Svetovna zveza gluhih je mednarodna nevladna organizacija, ki deluje kot krovno telo nacionalnih združenj gluhih in naglušnih ter njihovih družin in prijateljev. Je ena najstarejših mednarodnih organizacij za osebe s posebnimi potrebami v svetu. Njen namen je promocija pravic gluhih, pri tem pa tesno sodeluje z Organizacijo združenih narodov in njenimi agencijami, kot sta Svetovna zdravstvena organizacija in Mednarodna organizacija dela. Je tudi članica Mednarodne invalidske zveze.

Ustanovljena je bila leta 1951 v Rimu, kjer je potekal prvi svetovni kongres gluhih, ki ga je organiziralo italijansko združenje gluhih. Kongresa so se udeležili predstavniki iz 25 držav. Prvi predsednik zveze je postal predsednik italijanskega združenja gluhih Vittorio Ierallo ob prvem generalnem sekretarju dr. Cesaru Magarottu. Kot glavnima ustanoviteljema zveze jima je uspelo prepričati italijansko vlado, da je podprla njuna prizadevanja za ustanovitev urada zveze v Rimu. Tako sta lahko vzpostavila informativne in zagovorniške mreže z nacionalnimi zvezami gluhih po vsem svetu. Predsednik zveze je leta 1955 postal dr. Dragoljub Vukotič iz tedanje Jugoslavije, ki je zvezi predsedoval do leta 1983. Leta 1987 se je urad preselil v Helsinke na Finskem, s podporo finske vlade in finskega združenja gluhih, ki ga je vodila nekdanja generalna sekretarka Svetovne zveze dr. Liisa Kauppinen. Danes to mesto zaseda dr. Joseph J. Murray, ki zvezo vodi že od leta 1995.

V zvezi so zastopani gluhi iz 125 držav po vsem svetu. Zveza je aktivno sodelovala pri pripravi Konvencije Združenih narodov o pravicah oseb s posebnimi potrebami, ki je bila sprejeta leta 2006, leta 2008 pa je stopila v veljavo. Slovenija je konvencijo kot tretja evropska država potrdila 24. aprila istega leta.

Upravni odbor sestavljajo predsednik, podpredsednik in devet rednih članov različnih narodnosti. Vsi člani so gluhi in sodelujejo v odboru kot prostovoljci, kar pomeni, da jih podpirajo njihova nacionalna združenja gluhih in jim tako omogočajo udeležbo na sejah odbora. Upravni odbor se navadno sestaja dvakrat na leto v različnih krajih po vsem svetu.

Spremembe na lokalni ravni navadno sledijo priporočilom na mednarodni, kjer zveza promovira enake možnosti za gluhe in naglušne. S svojim posvetovalnim statusom v Ekonomsko-socialnem svetu Združenih narodov je zveza pripomogla k različnim poročilom in dogodkom. V zadnjih štirih letih je predložila 38 prispevkov za različna poročila Združenih narodov, se udeležila 21 mednarodnih konferenc in organizirala pet stranskih dogodkov na posameznih mednarodnih konferencah. Z razvojnimi študijami je promovirala pošteno in vključujoče zaposlovanje gluhih in razvoj zdravstvene oskrbe.

Za gluhe je najpomembnejše prepoznavanje znakovnega jezika kot njihovega materne jezika. To je bil tudi cilj tri-letne kampanje, s katero so krepili nacionalna združenja gluhih, da bi v svojih državah lahko dosegle preboj in prepoznavanje znakovnega jezika. Od leta 2019 je 12 držav pravno priznalo svoj nacionalni znakovni jezik, tako da jih je v svetu zdaj 76. Ta korak so storile Kanada, Kostarika, Gvatemala, Uzbekistan, Paragvaj, Bolgarija, Italija, Nizozemska, Norveška, Velika Britanija in Argentina.

Na letošnjem kongresu je zveza začela program z naslovom Smernice za doseganje pravice do znakovnega jezika. Namenjen je podpori nacionalnih organizacij gluhih, pa tudi relevantnim deležnikom in političnim odločevalcem, da bi priznali znakovni jezik. 60 odstotkov držav podpisnic Konvencije o pravicah invalidov namreč še vedno ni pravno priznalo znakovnega jezika.

Skrb za sluh z usposobljenimi zdravstvenimi delavci

V zadnjih letih se veliko govori o pomenu zgodnje prepoznavne izgube sluha. Žal je pot do optimalnega stanja, v katerem bi vsak, ki se sooča z izgubo sluha, prišel do pravočasne in ustrezne obravnave, dolga in prinaša vesplošen izziv. Svetovna zdravstvena organizacija si že dlje časa prizadeva, da bi po svetu vzpostavila programe, ki bi omogočali boljšo in učinkovitejšo obravnavo izgube sluha na primarni zdravstveni ravni. Zato je 7. julija 2023 organizirala mednarodni posvet, na katerega so bili povabljeni zdravstveni delavci in ter uradniki s področja dela z osebami z izgubo sluha in njihovimi pravicami.

Govorci iz Gvatemale, Zambije, Gane, Libanona, Indije in s Fidžija so predstavili trenutne razmere v državah, od koder prihajajo. Posebej so opozorili na tipične ovire, ki sledijo tako rekoč vsaki preventivni pobudi: storitve niso na voljo, so drage ali v skupnostih niso sprejete, pri čemer se poraja tudi vpra-

šanje njihove kakovosti. V različnih zdravstvenih sistemih po svetu prihaja do podobne težave: izguba sluha je obravnavana prepozno. Treba je čakati, da do obravnave pride na sekundarni in terciarni ravni zdravstvenega sistema, te storitve pa so, sploh v revnejših državah, težje dosegljive. Zato je

nujno vzpostavljati mreže točk, kjer se preventiva na področju izgube sluha izvaja na primarni ravni (npr. v zdravstvenih domovih), torej v obliki, ki bo dosegli čim večjemu odstotku prebivalstva. Vzpostavljane takšnega sistema pa zahteva izobraževanje dodatnega kadra

V različnih zdravstvenih sistemih po svetu prihaja do podobne težave: izguba sluha je obravnavana prepozno.

oz. zdravstvenih delavcev, ki delujejo v ustanovah primarnega zdravstva. Ključni problem pri obravnavi oseb z izgubo sluha je, da sluh ni dovolj velika prioriteta v zdravstvenem in širšem družbenem sistemu.

Svetovna zdravstvena organizacija je že spomladi leta 2020 izdala krajšo brošuro z naslovom »Basic Ear and Hearing Source«, ki je namenjena osnovnemu izobraževanju splošne populacije o sluhu, izgubi sluha in skrbi za osebe z izgubo sluha. Tovrstne publikacije smo že izdajali in so v načrtu za nadaljnje oblikovanje tudi pri Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije. Letos spomladi pa so izdali povsem novo učno gradivo, namenjeno usposabljanju zdravstvenih delavcev, ki delajo na področju primarnega zdravstva. Gre za poglobljena gradiva, ki so javno dostopna vsem in so namenjena izobraževanju o delovanju slušnega sistema, patologijah slušnega sistema, načinih diagnosticiranja in intervencijah, ki sledijo diagnosticiranim težavam.

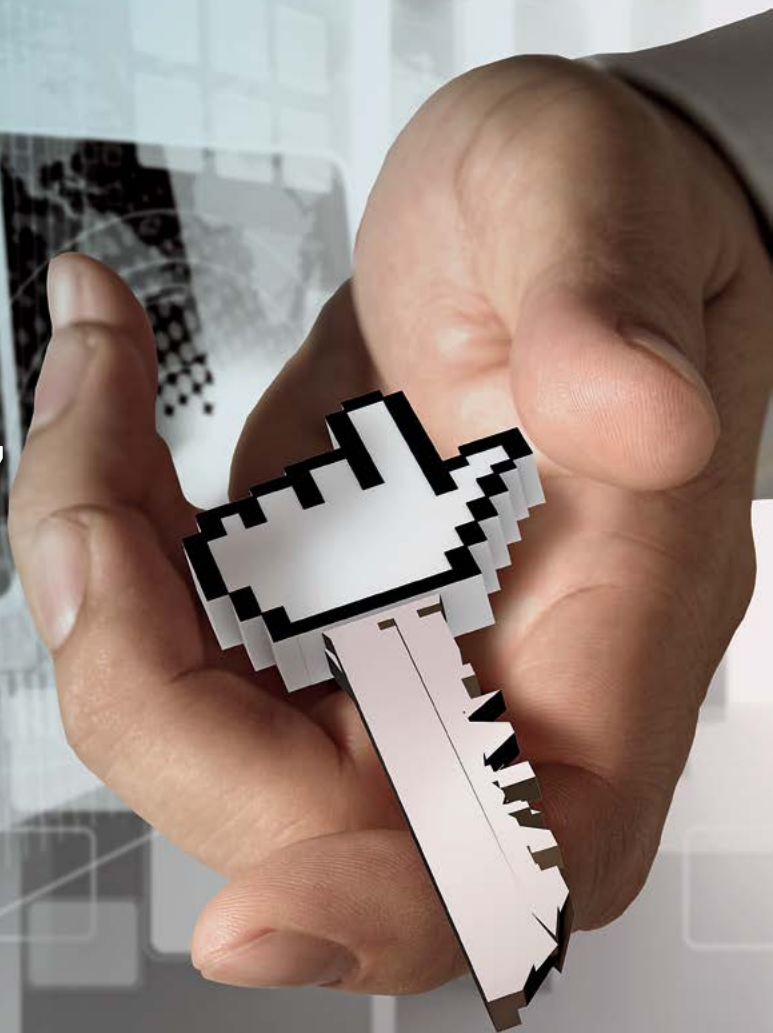
Govorci, ki so sodelovali na srečanju, prihajajo iz revnejših in gospodarsko manj razvitih

držav z drugačnim zdravstvenim sistemom od našega. V primerjavi z njimi je stanje v Sloveniji zagotovo boljše, saj je življenje tu v marsikaterem vidiku bolj privilegirano. Mreža zdravstvenih domov je večja in gostejša, število prebivalcev je manjše, hkrati pa je višja raven splošne izobrazbe, kar lahko povežemo z večjo ozaveščenostjo o izzivih izgube sluha. Kljub temu lahko povzetke posveta integriramo tudi v naš prostor, saj je potrebna še veliko dela za ozaveščanje javnosti o nevarnostih in težavah pri skrbi za sluh. Potrebni je tudi več aktivnosti na področju preventive. Zdravstveni kader v primarnem zdravstvu zagotovo že veliko ve o diagnosticiranju težav s sluhom, vendar dodatna izobraževanja za medicinsko osebje ne bi škodila, da se v Sloveniji uveljavi učinkovitejša in hitrejša obravnava oseb z izgubo sluha. Prostora za napredek je še veliko.

Ključni problem pri obravnavi oseb z izgubo sluha je, da sluh ni dovolj velika prioriteta v zdravstvenem in širšem družbenem sistemu.

Evropska unija dobila center za dostopnost, ki bo most med zakoni in praktično dostopnostjo

Aktivnosti Zveze

4. julija je v Bruslju svoja vrata odprl Evropski center za vire o dostopnosti, bolj znan pod nazivom Accessible-EU. Odprtje je potekalo v živo in po videokonferenci, ob tem pa so bile predstavljene potrebe, izzivi in dosedanje izkušnje na področju zagotavljanja dostopnosti. Dogodka se je udeležil in o njem poročal upokojeni izr. prof. dr. Matjaž Debevc, ki deluje kot nacionalni ekspert za center AccessibleEU. Končni cilj centra je razviti rešitve za izzive dostopnosti, ki so razširjeni po Evropi, oziroma postati most med zakoni in praktično dostopnostjo. Služil bo kot središče za izmenjavo znanja in sodelovanje, za napredovanje prizadevanj na področju dostopnosti.

Ustanovitev centra je pomemben mejnik na poti k dostopnejši in bolj vključujoči Evropi, osnovna misel njegovih predstavnikov pa je zagotovitev vseh evropskih politik in standardov dostopnosti v vseh državah članicah EU. Na posameznih okroglih mizah so udeleženci govorili o več vidikih centra. Njegov cilj je spodbujati dostopnost, podpirati skladnost z evropsko zakonodajo o dostopnosti, olajšati izmenjavo znanja, zagotavljati usposabljanje in vire, spodbujati sodelovanje ter prispevati k raziskavam in inovacijam na področju dostopnosti.

Izzivi, s katerimi se spoprijemajo v centru, se kažejo predvsem na področju izvajanja standardov dostopnosti, pri digitalni dostopnosti in pri dostopnosti v prometu za potnike z različnimi oblikami oviranosti. Poudarjena je bila potreba po vključitvi dostopnosti v učne načrte in po vlogi univerz ter izobraževalnih ustanov pri spodbujanju naslednje generacije strokovnjakov za dostopnost.

Evropska komisija je prosila tri evropske organizacije za standardizacijo, da razvijejo standarde, ki bodo zagotavljali skladnost izdelkov in storitev z zahtevami dostopnosti. Več držav že sodeluje v tem procesu, treba

Upokojeni izr. prof. dr. Matjaž Debevc deluje kot nacionalni ekspert za center AccessibleEU. Končni cilj centra je razviti rešitve za izzive dostopnosti, ki so razširjeni po Evropi, oziroma postati most med zakoni in praktično dostopnostjo. Služil bo kot središče za izmenjavo znanja in sodelovanje, za napredovanje prizadevanj na področju dostopnosti.

pa je zagotoviti večjo navzočnost predstavnikov oseb z različnimi oblikami oviranosti v nacionalne odbore.

Poudarjena je bila tudi potreba po močnejši zakonodaji, ki bi od proizvajalcev programske opreme in elektronskih izdelkov terjala tudi pogoj dostopnosti. Prav tako pa bi se morali v prizadevanje za dostopnost vključiti tudi javni organi, podjetja in organizacije civilne družbe.

Slovar SZJ na družbenem omrežju

Slovar slovenskega znakovnega jezika ima aktivno stran na družbenem omrežju Facebook, kjer si lahko ogledate nove kretnje, ki nastajajo in jih razvijajo v skupini za razvoj slovenskega znakovnega jezika, ki deluje na Inštitutu za razvoj SZJ pri Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije. Najdete nas na spletni povezavi www.facebook.com/szjsi.

62.a člen Ustave RS: Od ideje do ustavnega zakona

Na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije so v tednu Helen Keller, ki poteka po vsem svetu in ob katerem se spominjamo življenja in dela izjemne gluhoslepe ameriške pisateljice ter borke za pravice gluhoslepih, predstavili publikacijo 62.a člen Ustave Republike Slovenije, posvečeno drugi obletnici vpisa slovenskega znakovnega jezika v ustavo. Slovenija je prva država na svetu, ki je v najvišji pravni akt, ustavo, vpisala jezik gluhoslepih, ter peta država v Evropski uniji in dvanajsta država na svetu, ki je v ustavo vpisala znakovni jezik.

Usodne posledice milanskega kongresa učiteljev gluhih leta 1880, ko so prepovedali uporabo znakovnega jezika v procesu izobraževanja gluhih otrok, so močno zaznamovale gluho skupnost in jo potisnile na rob

preživetja, kjer je doživljala jezikovni genocid – uničevanje svojega jezika, kulture in identitete. Posledice se kažejo še danes, saj je kljub bolj spravljenemu tonu miselnost odločevalcev o izobraževanju gluhih še vedno na

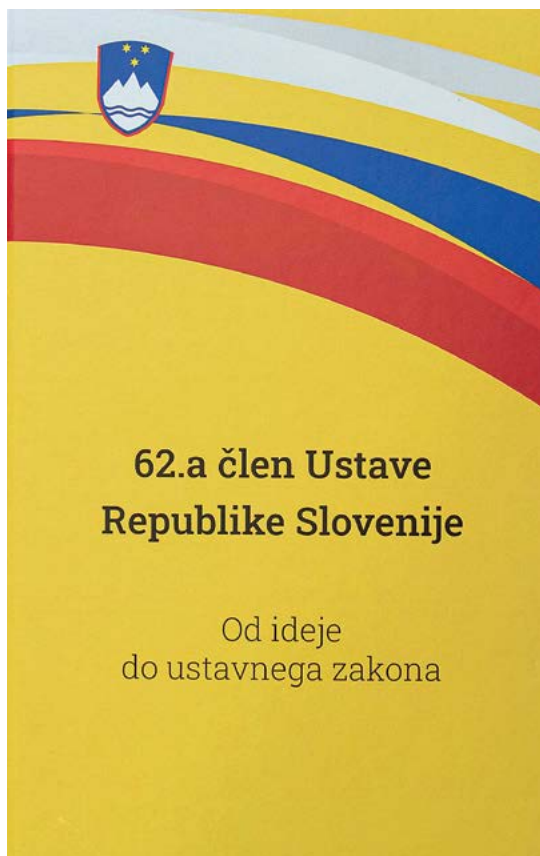
ravni miselnosti iz leta 1880. Kljub prizadevanjem in številnim dosežkom se stanje na področju izobraževanja gluhih in financiranja razvoja znakovnega jezika ni izboljšalo, saj je bila med odločevalci še vedno prisotna miselnost, da znakovni jezik ni jezik, čeprav so gluhi dosegali zelo slabe rezultate na področju pismenosti in izobrazbe. Obstaja obsežna strokovna literatura o pomenu jezika za razvoj človeka, zato ni treba ponavljati, kaj za razvoj gluhega otroka pomeni znakovni jezik. Izobrazbena raven gluhih v Sloveniji je precej pod povprečjem, saj so gluhi med vsemi invalidi najslabše izobraženi. Posledice so vidne predvsem v njihovem šibkem družbeno-ekonomskem položaju.

Namen vpisa v ustavo je bil dokazati, da v Sloveniji dokončno lahko presekamo to miselnost, na široko odpremo vrata priložnostim na področju izobraževanja gluhih, razvoja in ohranitve znakovnega jezika, kulture in identitete ter najdemo način za opolnomočenje gluhih oseb na vseh področjih življenja in dela. Po več letih vztrajnega delovanja je bil 4. junija 2021 na predlog vlade in s soglasno podporo državnega zbora v ustavo vnesen nov, 62. a člen.

62.a člen (znakovni jezik in jezik gluhoslepih)

Zagotovljena sta svobodna uporaba in razvoj slovenskega znakovnega jezika. Na območjih občin, kjer sta uradna jezika tudi italijanščina ali madžarščina, je zagotovljena svobodna uporaba italijanskega in madžarskega znakovnega jezika. Uporabo teh jezikov in položaj njihovih uporabnikov ureja zakon. Svobodno uporabo in razvoj jezika gluhoslepih ureja zakon.

Tako je prišel čas, ko ni več treba utemeljevati, da je znakovni jezik res jezik, ampak se

Publikacija 62.a člen Ustave Republike Slovenije je posvečena drugi obletnici vpisa slovenskega znakovnega jezika v ustavo. Slovenija je prva država na svetu, ki je v najvišji pravni akt, ustavo, vpisala jezik gluhoslepih, ter peta država v Evropski uniji in dvanajsta država na svetu, ki je v ustavo vpisala znakovni jezik.

lahko začne pospešeno ukvarjati z njegovim razvojem, raziskovanjem in poučevanjem. Urednika publikacije, mag. Cveto Uršič in Matjaž Juhart, sekretar ZDGNS, sta v uvodnem nagovoru ob predstavitvi publikacije predstavila svoje izkušnje, misli in poglede na pomen ter pomembnost tega zgodovinskega trenutka. Matjaž Juhart je poudaril, da so imeli pri pobudi za vpis znakovnega jezika v ustavo pred očmi tri glavne cilje: da država zagotovi sistemski razvoj in financiranje slovenskega znakovnega jezika, da se imajo gluhi otroci možnost učiti v svojem jeziku, ki je znakovni jezik, ter da se uredi področje gluhoslepih. Ustavna sprememba je in zagotovo bo močno orodje v rokah tistih, ki bodo še naprej opozarjali na potrebe po razvoju in skrbi za slovenski znakovni jezik kot enem od jezikov Slovencev. Hkrati se politični in strokovni odločevalci ne bodo več mogli skrivati pred dejstvom, da je znakovni jezik tudi ustavna kategorija pravic gluhih oseb.

Aktivnosti zveze

Udeležence predstavitve sta nagovorila tudi predsednik Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Mladen Veršič in gluhoslepa oseba Metka Knez. Po predstavitvi publikacije so si udeleženci ogledali muzej Hiša znakovnega jezika, v katerem je prikazana zgodovinska pot gluhih na Slovenskem.

Matjaž Juhart, sekretar ZDGNŠ

»Kmalu po sprejemu ustavnega zakona v Državnem zboru se je porodila ideja, da bi ves ta dolgoletni trud arhivirali in zapisali za generacije, ki prihajajo za nami. V času sprejemanja ustave je bilo tudi nekaj opozicije. Nekaj oseb, tudi v skupnosti gluhih, je trdilo, da ustavne spremembe niso potrebne, da bi te mogoče naredile več škode kot koristi. Zato smo hoteli pokazati arhivsko pot od ideje do vpisa z obrazložitvami, hkrati pa je bilo tudi prav, da tako v ospredje postavimo posameznike, ki so na tem področju orali ledino pred nami, in se jim nekako tudi zahvalimo.«

Mag. Cveto Uršič, soavtor zbornika

»Priprava in zbiranje gradiva za zbornik je zahtevno in po svoje tudi kar dolgočasno delo. Najprej je treba poiskati sogovornike. Kdo so ljudje, ki o vsebini, o kateri pišemo v zbor-

niku – v našem primeru torej o slovenskem znakovnem jeziku in jeziku gluhoslepih –, največ vedo? Tisti, ki poznajo zgodovino. Pri tem je bilo na zvezi razmeroma preprosto: Matjaž Juhart in predsednik zveze sta vedela. Tudi sam sem že dolgo časa vpet v to dogajanje. Vedeli smo, koga povabiti: tiste, ki so se leta in leta na zvezi trudili, da je bil slovenski znakovni jezik prepoznan.«

Mladen Veršič, predsednik ZDGNŠ

»Danes je velik praznik, predstavili smo 62.a člen. Poteka tudi teden gluhoslepih, posvečen Helen Keller, znameniti gluhoslepi osebi. Vesel sem številne udeležbe. Predstavili smo dolg boj do vpisa znakovnega jezika v ustavo, saj je znakovni jezik pomemben, prav tako sistemsko financiranje razvoja slovenskega znakovnega jezika. To je zelo nujno za prihodnost, da bodo imeli gluhi boljše razmere v izobraževalnem procesu v srednji šoli, gimnaziji ali na fakulteti. In da bodo gluhi imeli boljše zaposlitve in s tem tudi boljše življenjske razmere.«

Metka Knez, gluhoslepa oseba

»Ko je bil jezik gluhoslepih vpisan v Ustavo Republike Slovenije, je to pomenilo dati pra-

vico osebam z gluhoslepoto, da uporabljamo svoj jezik. Vprašanje, kako bo to zaživel v praksi, pa pomeni, da je pred nami še veliko dela in kar nekaj korakov. Sprejeti je treba zakon, ki bo urejal pravico do uporabe in razvoja jezika gluhoslepih.«

Teden Helen Keller

Letošnji teden ozaveščanja o gluhoslepoti oziroma teden Helen Keller je potekal med 25. junijem in 2. julijem, ko praznujemo rojstni dan gluhoslepe ameriške pisateljice in borke za pravice gluhoslepih. Ameriški predsednik Ronald Reagan je 22. junija 1984 zadnji teden v juniju razglasil za »Teden Helen Keller oziroma ozaveščanja o gluhoslepoti«, torej o tem, kaj je, kaj jo povzroča, katere težave jo spremljajo. Če so gluhoslepi pravilno vključeni v družbo s spodbujanjem k samostojnosti, z ustvarjanjem zaposlitvenih možnosti zanje ter ukrepi za preprečevanje in zdravljenje gluhoslepote, lahko veliko pripomorejo k družbi.

Najbolj znana gluhoslepa oseba Helen Keller se je rodila 27. junija 1880 v ameriški zvezni državi Alabami. V 19. mesecu starosti je oslepela in oglušela. Poučevala jo je Anne Sullivan, učiteljica z zavoda za slepe. Helen se je prvih besed naučila tako, da je predmete najprej otipala in jih prepoznala, nato pa ji je učiteljica imena zanje izpisala na dlan. Ko je bila stara enajst let, je začela pisati svoje zgodbe, pri šestnajstih pa je opravila sprejemne izpite za Radcliffe College v Cambridgeu, ki je bila najuglednejša dekliška šola v Ameriki. Leta 1902 je med študijem napisala in izdala avtobiografski roman Zgodba mojega življenja, ki je preveden v več kot petdeset jezikov. Leta 1904 je z odliko diplomirala iz angleške književnosti in postala prva gluhoslepa oseba z univerzitetno diplomom na svetu. Helen Keller je svoje življenje posvetila boju za pravice žensk, delavcev, otrok in ljudi s posebnimi potrebami. Kot predavateljica je potovala po svetu in javnost ozaveščala o gluhoslepoti. Leta 1931 je obiskala Ljubljano in se podpisala v spominsko knjigo Zavoda za gluhe in naglušne Ljubljana.

V Evropski uniji živi okoli 150 tisoč gluhoslepih, v Sloveniji pa jih je po podatkih društev okoli 65. Med njimi je tudi 82-letni Jože Tekavčič, ki se je rodil gluh, vid pa je izgubil v poznejših letih. V Sloveniji je postal prepoznaven zaradi nastopov na gledaliških odrih in različnih proslavah ter zaradi svojih ročnih del. Ob vpisu slovenskega znakovnega jezika v Ustavo Republike Slovenije je nastopil na slovesnosti v Cankarjevem domu v Ljubljani s pripovedjo o občutkih in dožemanju sveta gluhoslepega človeka.

Lani je takratni predsednik države Borut Pahor izročil jabolko navdiha tudi Jožetu Tekavčiču, ki kljub težki invalidnosti ni izgubil volje do življenja in ustvarjanja. Jože Tekavčič in Helen Keller sta lep vzor, kako lahko stiske premagamo z vztrajnostjo in trdim delom. Njuni dosežki gluhoslepim in tudi slišočim vlivajo upanje, da je treba v trenutkih, ko nam je najtežje, vztrajati in se boriti naprej. Prispevek končujemo z mislijo Helen Keller: »Najboljših in najlepših stvari na svetu ni mogoče videti ali se jih dotakniti. Treba jih je čutiti v srcu.«

Še misel Helen Keller:
»Najboljših in najlepših stvari na svetu ni mogoče videti ali se jih dotakniti. Treba jih je čutiti v srcu.«

Jože Tekavčič z ženo

HVALA
Thank you

Muzej Hiša znakovnega jezika

Slovenski znakovni jezik gluhih temelji na uporabi rok, mimike obraza, oči in ustnic ter na gibanju telesa.

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je odprla Hišo znakovnega jezika, v kateri je prikazana zgodovinska pot gluhih na Slovenskem. V muzeju si lahko med drugim ogledate ustanovitev prve organizacije gluhih v Ljubljani in fotografije, ki prikazujejo zgodovino izobraževanja, znakovnega jezika, športa in kulture gluhih. Na ogled so tudi najrazličnejši tehnični pripomočki, ki so jih gluhi uporabljali nekdaj, in gradiva za poučevanje slovenskega znakovnega jezika.

Slovenski znakovni jezik gluhih temelji na uporabi rok, mimike obraza, oči in ustnic ter na gibanju telesa. Prstna abeceda se lahko uporablja skupaj z znakovnim jezikom. Znakovni jezik je za gluhe jezik sporazumevanja. V njem se lahko izražajo, poleg tega pa jim samo ta način sporazumevanja omogoča nji-

hov optimalni razvoj. Znakovni jezik nima enake slovnice kot govorni jezik na istem geografskem območju, saj je jezik neodvisen od govornega in se razvija znotraj skupnosti gluhih. Vpliv na znakovne jezike po vsem svetu zaznavamo v 18. stoletju, ko je bila ustanovljena prva šola za gluhe. Literature o

Aktivnosti zveze

slovenskem znakovnem jeziku je zelo malo. Na razpolago so predvsem slovarji, v katerih so posamezne besede pokazane v kretnji, ni pa govora o jezikovnih značilnostih znakovnega jezika gluhih v Sloveniji. Jezik kretenj je neraziskan, premalo poznan in ga je zato težko poučevati. Znakovni jezik gluhih je šibak pri prenosu informacij oz. znanja, informacijska vrednost je nizka, predvsem pa bi bila

potrebna standardizacija jezika. Poudariti je treba, da slovenski znakovni jezik ni enak drugim znakovnim jezikom, saj je vsak znakovni jezik gluhih po svetu jezik zase.

Muzej med tednom lahko obiščete vsak dan v času uradnih ur. Za večje skupine se je treba prehodno najaviti na elektronski naslov aleksandra.rijavec@zveza-gns.si.

Na ogled so tudi najrazličnejši tehnični pripomočki, ki so jih gluhi uporabljali nekdaj, in gradiva za poučevanje slovenskega znakovnega jezika.

Lada Orešnik

»Kar imamo, je za nas zelo pomembno. Tu so informacije o naši zgodovini. Večina ljudi ne ve, kakšna je bila naša zgodovina, kdo in kdaj je prvič uporabljal znakovni jezik. Na spletni strani zveze je prikazana časovnica delovanja zveze, kdo je bil prvi ustanovitelj šole za gluhe, kaj so poučevali takrat. Vse to sem razlagala našim članom in starejšim, ki imajo izkušnje, da bi se povezali. Tudi to je način izobraževanja.«

Ivan Vačovnik

»Tukaj je veliko fotografij, razvrščenih v ovojnice, starih 50, 60 let. Ko sem jih pregledoval, sem videl poznane obraze in potem vpisoval imena ljudi na fotografijah.«

Milica Razlag

»Ko smo pregledovali slike, sem se začela spominjati teh ljudi po primkih ali imenih. Pogovarjamo se in skupaj ugotavljamo, ali so imena prava ali ne. Gluhe sem spoznavala med letoma 1950 in 1960, ko sem večkrat hodila v društvo na Samovi ulici in se pogovarjala s starejšimi gluhihimi, ki jih poznam. To je zame velika čast, da vidim vse te stare stvari. Vredne so spoštljivega spomina.«

Aktivnosti zveze

V muzeju si lahko med drugim ogledate ustanovitev prve organizacije gluhih v Ljubljani in fotografije, ki prikazujejo zgodovino izobraževanja, znakovnega jezika, športa in kulture gluhih.

Obiskovalci Hiše znakovnega jezika so se lahko bolj podrobno seznanili z zgodovino gluhe skupnosti.

Zunanost Hiše znakovnega jezika

**NE ZAMENJAJ
SLUHA
ZA KRATKOTRAJNI
UŽITEK.**

Skupaj na vrhu Triglava

Sledimo svojim sanjam in osvajamo vrhove, četudi ne vidimo poti. Skupaj premagujemo razdalje, ne glede na ovire in izzive. Srce nam bije kot eno, medtem ko sledimo poti, ki nas vodi v objem gora. S pogumom v srcu in vztrajnostjo v korakih dosegamo cilje. Pohoda na Triglav se je 18. in 19. julija 2023 udeležilo 64 inPlanincev, med njimi je bilo 19 slepih in slabovidnih, štirje nevrorazlični in gluhi pohodnik, spremljali so jih planinski vodniki, alpinisti in spremljevalci-prostovoljci. Slepí in slabovidni planinci pod okriljem Planinske zveze Slovenije, v kateri deluje Odbor inPlaninec, že četrto leto osvajajo Slovensko planinsko pot (SPP), ki jo bodo končali 23. septembra 2023 na Debelem rtiču, ko bodo odtisnili zadnji žig.

Na posameznih vrhovih, ki so jih osvojili, je potekala tudi akcija Gluhi strežejo v planinskih kočah. Prostovoljec te akcije je bil tudi Igor Truden, ki se je vzponom pridružil še v

Reportaže,
zgodbe

drugi vlogi, v vlogi spremljevalca slabovidne osebe: »To ni bil moj prvi, temveč šesti vzpon na Triglav. Slepim in slabovidnim lahko samo čestitam zanj in za njihovo vztrajnost. S skupino slepih in slabovidnih sem bil prvič. S spremljevalci in vodniki je lažje komunicirati, ker vidijo, kaj govoriš. Ko sem prvič vodil Gorazda na Storžič, nisem vedel, koliko lahko vidi. Sam sem mislil, da nič ne vidi in da bo težko komunicirati. A sva se normalno pogovarjala, in če nisem razumel, je ponovil. V vlogi spremljevalca slabovidnega Gorazda je bilo super, videl me je od zadaj kot senco. Zato sem ga lahko spremljal. In sva lepo hodila, hitreje od drugih slepih in slabovidnih. Seveda je to odvisno od kondicije udeležencev. Med sestopom s Triglava sva šla z Gorazdom prva dol. Ker sem videl, da se bo poslabšalo vreme, sem mu predlagal, da gre z menoj, in sva šla. Hitro sva prišla do kočice Planika in prehitela slabo vreme. Tak dogodek bi ponovil na drugih višjih vrhovih ali novi plezalni smeri z Gorazdom, po možnosti plezalni poti, recimo Triglavski severni steni, z vodičem. Ker ni markacij, je tvegano. Tako je Gorazd izrazil željo, da bi preplezal Triglavsko severno steno, in to je tudi moja želja.«

Vsak planinec ima svojo izjemno osebno zgodbo, strahove, želje, sanje, vsi pa neverjeten pogum, zagnanost in močno voljo. Miha Jakopin ne izpusti nobenega pohoda: »Nikoli si nisem mislil, da bom eden tistih, ki se bo podal po Slovenski planinski poti. Toda iz etape v etapo sem bil čedalje bolj prepričan, da pridem do konca poti in na Triglav. V naših planinskih knjižicah se je do zdaj nabralo precej žigov in odtisnili smo tudi najvišji vrh Slovenije. Veliko ljudi nas sprašuje, kaj ima slep človek od tega, ko se poda v gore. Jaz in vsi moji prijatelji lahko hitro odgovorimo na – za nas – neumno vprašanje. Tudi slepi imamo radi naravo, gorski zrak in sploh željo po gibanju, ki je izjemno pomembno za naše zdravje in našo

samopodobo. S tem dokazujemo sebi in širši javnosti, da z voljo in trudom zmoremo marsikaj, potrebujemo le nekaj pomoči in kakšen trenutek več. Hvala odboru in Planinec za vso pomoč in vsem našim spremljevalcem-prostovoljcem, ki nam dajejo svoj čas in nam vedno ponudijo roko na vseh naših poteh.«

Natalija Spark že drugo leto spremlja slepe in slabovidne na pohodih: »Na Triglav smo šli skozi oblake, in ko smo šli skozi, se nam je odprlo čudovito vreme, sonce. To sem doživela kot najlepšo goro. Kako je to lepo, res me je presunilo. Najbolj mi bo ostala v spominu ta čudovita narava. Res sem si drugače predstavljala in ni se mi zdelo tako naporno. Potrebna je previdnost, to ni sprehod po goz-

Počasi in strumno, s preišljenimi koraki, so se vzpenjali vse višje.

Korak za korakom je poleg nadmorske višine rasla tudi samozavest planincev.

V zadnjih letih skupnih pohodniških avantur so se med slepimi in slabovidnimi ter njihovimi vodniki stkale tesne vezi.

dni potki, ni pa tako strašen. Zdi se mi, da je nekatere naše druge hribe težje osvojiti.«

Sašo Dreven je vsak dan v naravi, a osvojiti očaka je bil zanj izjemen podvig: »Moj Triglav. Želja, da bi stopil ob Aljažev stolp, je v meni tlela že leta, obenem pa je bilo v meni strahospoštovanje do tega podviga. Sam se imam za, po domače rečeno, ziheraša. Z nogami sem trdno na tleh. Mnogokrat sem si ogledoval posnetke vzponov na Triglav in s cmokom v grlu spremljal predvsem tisti del, ko planinci prečijo greben med Malim in Velikim Triglavom. Zaradi ozkih prehodov, višine in globokih prepadov so bili občutki nelagodni in vedno znova so se nevede prikradle misli, da sam tega ne bi zmoget in da zato verjetno nikoli ne bom stal na vrhu Triglava. Želja seveda nikoli ni čisto usahnila in nikoli je nisem do konca pregnal iz sebe. Tlela je v meni in čakala na pravi trenutek, saj sam še

vedno trdim, da se vse zgodi ob svojem času. Z inPlanincem ter njegovima idejnima vodjema Jurčkom in Marjeto je prišel tisti tako dolgo in močno zeleni čas. Iz pohoda v pohod sem bil zadnja leta čedalje bolj prepričan, da sem vse bližje k uresničitvi svojih še neizpolnjenih sanj.

V zadnjih letih skupnih pohodniških avantur so se med nami in našimi vodniki ter spremljevalci stkale tesne vezi. Velikega pomena je zame medsebojno zaupanje. Zase vem, da me je prav to zaupanje bodrilo in mi vlivalo moči, ko sem se tu in tam ujel v svojem notranjem boju s samim sabo: 'Bom to zmoget, mi bo uspelo priti do vrha, me ne bo spet premagal strah pred višino?' Vse bliže je bil dan odhoda in čedalje več informacij smo prejeli o poteku vzpona. Vedeli smo, da bomo razdeljeni na skupine in razveselil sem se naše. Tako kot vsakdo izmed nas sem tudi sam najprej takoj želel vedeti, kdo vse nas bo spremljal. Irena, Urška, Špela, Mateja, Jure, Igor in Milan bodo skrbeli za nas – Jano, Marjana, Gorazda in mene.

Družno smo stopali čedalje višje, našemu cilju naproti. Nekateri malo prej, drugi malo pozneje smo prišli do kočice Planika in se tam okrepčali s krepko enolončnico. Okrepčilu pa so že sledile priprave na zadnje dejanje – vzpon v steno Triglava. S pomočjo naših vodnikov smo namestili varovalno opremo. Vedno znova sem pogledoval proti steni, ki jo je deloma še zakrival pas megle, in bolj ko je izginjal, bolj se je pred menoj zarisovala mogočna stena Triglava. Pogled nanjo je v meni spet prebudil strahospoštovanje. Za trenutek so mi v misli znova prišle slike in posnetki, kaj vse bo treba prehoditi, in s tem tudi nekaj strahu in dvomov, ali bom to zmoget. A že v naslednjem trenutku so me glasovi moje okolice speljali stran od dvomov in negativnih misli. Stal sem tam, obkrožen z najboljšo

Na posameznih vrhovih, ki so jih osvojili, je potekala tudi akcija Gluhi strežejo v planinskih kočah. Prostovoljec te akcije je bil tudi Igor Truden, ki se je vzponom pridružil tudi v vlogi spremljevalca slabovidne osebe.

družbo in pripravljen na podvig, ki sem si ga že tako dolgo želel.

Takoj ob vstopu v steno se je začutil timski duh naše skupine. Počasi in strumno, s premišljenimi koraki smo se vzpenjali vse višje. Umirjenost in previdnost naših vodnikov in spremljevalcev me je navdajala z občutkom varnosti in korak za korakom je poleg nadmorske višine rasla tudi moja samozavest. Strah in dvomi vase so ob vsej pozitivni energiji počasi izginjali, samozavest se je dvigovala. Vsi ti občutki so me gnali višje in višje, vse do začetka grebena. No, tam sem si rekel: 'Pa si tu! Saj sploh ni tako strašno.'

Pogled, vaje višin s predhodnih priprav in tudi samega vzpona do grebena, mi ni več vplival takega strahu. Po navodilih vodnice Irene in varno pripet na jeklenico sem se previdno sprehodil prek grebena in užival v pogledih na okolico. Neverjetno, kako dober občutek je, ko premagaš strah in uživaš v vsem tem, za kar si še nedavno mislil, da ne boš nikoli dosegel. Vznemirjenje je raslo iz koraka v korak. Kljub temu pa sta vladala zbranost in vestno poslušanje navodil naših vodnikov. Občutki, ko smo se približali vrhu in Aljaževemu stolpu ter našim prvim planinkam in planincem ter njihovim vodnikom, so bili čustveno zelo močni. Prve čestitke naših vodnikov in spremljevalcev ter drugih slepih in slabovidnih pohodnikov so spremljale tudi solze sreče in veselja v najboljši družbi prijateljev iz skupine inPlaninec. Nepozabni trenutki za vedno.

Sledilo je obvezno fotografiranje in nato spust proti koči Planika, saj smo morali dati prostor že naslednji skupini, ki se je vztrajno in previdno vzpenjala proti vrhu. Srečanje z drugo skupino je znova povzročilo val čustev, spodbud, veselja in čestitk. Neverjetno, kakšna energija je bila med vsemi nami.

Spust je bil pričakovano veliko bolj zahteven kot vzpon, in tu sta se spet pokazala naša uigranost in zaupanje drug v drugega. Kljub utrujenosti, ki jo je premagovala naša pozitivna energija, smo s skupnimi močmi varno in srečno sestopili do kočice Planika, čeprav nas je v samem zaključku sestopa zajel dež.

Spust v dolino Krme je potekal v zelo lepem sončnem in vročem vremenu. Vračali smo se skupaj v strnjeno skupino do predzadnjega dela poti oziroma do planšarske kočice Pergarca. Tam smo se z vodniki in skupinami spet porazdelili in spustili do parkirnih mest v dolino Krme. Na cilju smo doživeli radosten in vesel sprejem naših podpornikov, s katerimi smo se poveselili doseženega uspeha vseh nas. Peljali smo se z avtobusi, na poti proti Mojstrani pa so nas zaustavile posledice ujme. Podrta drevesa so nam onemogočila nadaljevanje poti in sreča v nesreči je bila, da smo se lahko zatekli v Kovinarsko kočico k zelo prijaznima oskrbnicama, ki sta za nas poskrbeli kot še nikjer drugje do zdaj. Tudi ob takem nepredvidenem dogodku se je spet izrazila ta naša povezanost, saj smo s skupnimi močmi preživeli še to dodatno noč. Zahvaljujem se vsem našim vodnikom in spremljevalcem, brez katerih naš inPlaninec ne bi mogel živeti.«

Slepi in slabovidni planinci pod okriljem Planinske zveze Slovenije, v kateri deluje Odbor inPlaninec, že četrto leto osvajajo Slovensko planinsko pot.

SPLETNA^{TV}

www.spletnatv.si

Drenikova 24, 1000 Ljubljana

(01) 500 15 23

spletna.tv@zveza-zgns.si

Facebook/spletnaTV

Youtube/spletnaTV

Livestream/spletnaTV

SPLETNA TV

HITRI DOSTOP [Izberite...](#) [PONUDBA](#) [O NAS](#) [KONTAKT](#)

AKTUALNO

24. 06. 2023
Ameriško podjetje Sorenson uspešno po svetu

23. 06. 2023
Hiša Bojana Jovenoviča ni več varna

22. 06. 2023
Ob naravnih nesrečah se pojavijo tudi duševne stiske

21. 06. 2023
Evropsko prvenstvo gluhih v atletiki

DONIRAJ DOHODNINO

Doniraj % dohodnino za razvoj slovenskega znakovnega jezika

USTAVA RS V SZJ

USTAVA RS V SZJ

OGLASI

ceneje.si

NOVICE

23. 06. 2023
Zveza potrošnikov Slovenije: Pozor pri dvigih na bankomatih na Hrvaškem!

08. 06. 2023
Gluhi pripravljajo tožbo zoper državo

08. 06. 2023
ZDGENS pripravlja tožbo zoper državo

05. 06. 2023
Na današnji skupščini ZDGENS tudi o tožbi zoper državo

[Več novic >](#)

Gledališka predstava Babilon se je dotaknila mnogih src

Gledališka skupina Tihe stopinje je 6. junija v SiTi Teatru BTC v Ljubljani premierno uprizorila igro Babilon, ki je nastala pod taktirko scenaristke in režiserke Lade Orešnik. Igra temelji na svetopisemski zgodbi o babilonskem stolpu, ki so ga gradili v starodavnem Babilonu v Mezopotamiji in naj bi segal do neba. Bog pa se je na prevzetne ljudi razjezil in napravil, da so začeli govoriti različne jezike, da drug drugega niso več razumeli.

»Idejo za Babilon sem dobila že prej, ko sem lonu ne vedo nič. Stari Babilon je bilo najboljša Sveto pismo. Gluhi ne o tem ne o Babil- gatejšo mesto. Veliko je bilo trgovcev, trgo-

Kultura

Če si predstave niste utegnili ogledati ali bi si jo radi še enkrat, vas vabimo k ogledu posnetka, ki je dostopen na Youtube kanalu Spletne TV.

vin, kjer so se zbirali. V Svetem pismu piše, da če želiš zgraditi stolp, da bi prišel do neba, ga gradiš, gradiš, gradiš. In da so ljudje, ki so sebični, hudobni in umazani, kaznovani, kar pomeni, da je Bog poslal vihar. Potem so se zbudili in ugotovili, da vsak govori svoj jezik. Potem je šel vsak svojo pot. Zdaj si prihajajo turisti ogledat Babilon in se znajo sporazumevati. Jeziki so različni, španski, nemški, angleški, a se znajo sporazumevati. Vsi ti ljudje so skupaj in je fino, da se ljubezen širi po svetu. In da se tudi vsi sporazumevajo, kar smo pokazali v znakovnem jeziku, ker je tudi znakovni jezik vpisan v ustavo. Predstava je vsa v znakovnem jeziku. Danes sem želela na odru to prikazati malo drugače, da je bilo več mimike, izražanja s telesom in manj besed, malo komunikacije. Zadovoljna sem tudi, da smo z

igralci lepo sodelovali,« je povedala Lada Orešnik, scenaristka in režiserka predstave.

Obiskovalka Maja Kuzma Ganič je bila ob koncu predstave navdušena. »Gledališka predstava Babilon se me je res dotaknila, ker je bila tudi glasbena spremljava. Gluhi igralci so odlični. Ostala sem brez besed. Sama sicer poznam značaje igralcev, a na današnjem nastopu so bili umirjeni in so se vedli tipično zgodovinsko. Res mi je bilo zelo všeč. Mogoče za naslednjič predlagam, ker vem, da nekateri gluhi niso nič slišali, da jim razdelite balone: če bo glasba, da bodo prek njih čutili glasbene vibracije.«

Predstava je seveda potekala v znakovnem jeziku, ki so ga simultano tolmačili v govorje-

V predstavi igrajo Nejc Drekonja (na fotografiji), Sašo Letonja, Zlatka Petrač, Tina Strel, Petra Šiler, Barbara Čarman in Marta Vavpetič.

Predstava je bila v znakovnem jeziku. Z več mimike, izražanja s telesom in manj besed in komunikacije.

Gluhi igralci so spet pokazali svoj izjemni talent.

ni jezik. Predstave se je udeležilo veliko obiskovalcev iz medobčinskih društev gluhih in naglušnih. »Zelo je zanimivo, kako je bilo včasih v zgodovini in kako je zdaj vse novo in drugače. Naučila sem se nekaj novega,« je pojasnila obiskovalka Rafaela Demir.

V predstavi igrajo Nejc Drekonja, Sašo Letonja, Zlatka Petrač, Tina Strel, Petra Šiler, Barbara Čarman in Marta Vavpetič. Če si predstave niste utegnili ogledati ali bi si jo radi še enkrat, vas vabimo k ogledu posnetka, ki je dostopen na Youtube kanalu Spletne TV.

Igra Babilon temelji na svetopisemski zgodbi o babilonskem stolpu, ki so ga gradili v starodavnem Babilonu v Mezopotamiji in naj bi segal do neba.

Kino Bled festival obogaten z razstavo Iluzija drobcev gluhih umetnikov

Od 19. do 25. junija je na Bledu potekal že peti Kino Bled festival s pestrim filmskim in spremljevalnim programom. Udeležili so se ga filmski ustvarjalci iz različnih držav, letos pa so sodelovali tudi ustvarjalci z izgubo sluha.

Skupinica mladih entuziastov je prvi festival z željo obogatiti kulturno ponudbo v tem gorenjskem biseru organizirala leta 2019. Vsako leto je posvečen drugi tematiki: tokrat so bili njegova rdeča nit posledice pandemije koronavirusne bolezni, nasilje in podnebne spremembe. Festivalni program, ki se iz leta v leto širi, je potekal na številnih lokacijah na Bledu in v Radovljici. Obiskovalci so si lahko filmske projekcije ogledali v Zdraviliškem parku Bled na prostem, v Kinu Radolca ter v Medgeneracijskem centru Vezenine Bled.

Med izbranimi filmi so bili tudi filmi znanih domačih ustvarjalcev – Jana Cvitkoviča, Damjana Kozoleta in drugih. Letos so se občinstvu prvič predstavili tudi gluhi ustvarjalci s kratkima filmoma »Čiribarska kava« in »Pogodba ali kako sem najel gluhoslepega morilca«, ki sta nastala pod taktirko Gorazda Orešnika in ekipe. Po projekciji je sledil pogovor z ustvarjalcem.

V bogatem spremljevalnem programu so se zvrstili koncerti, stand up nastopi, delavnice,

Slikarja Marko Lukan in Nikolaj Vogel (desno) s samostojno umetnostno kritičarko Petro Vencelj

okrogle mize in pogovori. 19. junija ob 18. uri so v prekrasnih prostorih Medgeneracijskega centra Vezenine Bled in Knjižnici Blaža Kumerdeja Bled slavnostno odprli razstavo z naslovom Iluzija drobcev akademskih slikarjev z izgubo sluha mag. Nikolaja Vogla in Marka Lukana, ki sta končala študij na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani.

Avtorica razstave je bila samostojna umetnostna kritičarka Petra Vencelj iz Kranja, ki je v izbor uvrstila njuna novejša dela, ki so bila večinoma prvič predstavljena obiskovalcem. Lukan se je predstavil s trinajstimi kolaži, za katere je dobil navdih pri italijanskem slikarju Giuseppeju Arcimboldu, ustvarjalcu iz 16. stoletja. Njegovi portreti v tehniki kolaža, izdelani iz mešanega cvetja, človeških rok, teles, živali in različnih predmetov, so nastali v času pandemije covid-19.

Na ogled je bilo tudi nekaj njegovih slik večjega formata v stilu pop-arta, med drugim slika Padec nebotičnika, ki prikazuje tragične

dogodke v ZDA 11. septembra 2001. Venceljeva je za razstavo izbrala Voglova dela iz različnih obdobj, najstarejše je nastalo še v času njegovega študija na Akademiji. Večina njegovih del predstavlja iluzijske pokrajine, ki, kot je zapisala v zloženki, »gledalčevo oko popeljejo na potovanje (gibanje, čas) skozi barvno, svetlobno in kompozicijsko skrbno modulirane fragmente. Slikarsko izražanje

Organizator festivala Aljaž Markelj (levo) in producent festivala Tim Luznar

Izsek iz filma Čiribarska kava gluhih ustvarjalcev

vsebine nastaja v sliki istočasno z duhovno-čustveno vsebino, ki se izraža skozi izbor barve.« Posebej velja omeniti tudi slikarjev črno-beli portret Marilyn Monroe v tehniki olje na platnu, ki ga je narisal po naročilu.

Razstavo je omogočila Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije v okviru programa Kul-

tura gluhih. Slavnostnega odprtja so se udeležili tudi podžupan Občine Bled Iztok Pesl ter člani Medobčinskega društva gluhih in naglušnih za Gorenjsko – Auris. Zaradi zanimanja je bila razstava na ogled do 6. julija 2023. Na tem mestu se zahvaljujemo vsem, ki so pomagali pri razstavi.

Gorazd Orešnik (levo) predstavlja svoj avtorski film Čiribarska kava.

Lepi uspehi naših atletov na Poljskem: Osvojili kar osem kolajn

Šport

Na 11. evropskem prvenstvu gluhih v atletiki v poljskem mestu Szczecin ob Baltskem morju so naši atleti dosegli lepe uspehe in osvojili kar osem kolajn. 20-letna Brežičanka Leja Glojnarič je zmagala v sedmerboju in s 5085 točkami dosegla nov svetovni rekord. Pri skoku v višino je preskočila 170 centimetrov in s tem postala evropska prvakinja. Zlato kolajno pa je osvojila tudi v skoku v daljino. Skočila je 5,73 metra. Poleg tega je bila s časom 14,71 sekunde druga v teku na 100 metrov z ovirami. 23-letna Radovljičanka Iris Breganski je v sedmerboju zasedla tretje mesto s 4307 točkami. Prav tako tretja je bila tudi pri skoku v višino. 29-letni Velenjčan Tadej Enci pa je s časom 49,73 sekunde osvojil tretje mesto v teku na 400 metrov in

tretje mesto v teku na 400 metrov z ovirami s časom 56,33 sekunde.

Iris Breganski se je na Poljskem pomerila v sedmerboju, skoku v daljavo, skoku v višino in teku na 200 metrov.

Leja Glojnarich je Slovenijo zastopala v sedmerboju, skoku v daljavo, skoku v višino in teku na 100 metrov z ovirami.

Pred odhodom na Poljsko smo se pogovarjali z našimi vrhunskimi športniki. Leja Glojnarich je Slovenijo zastopala v sedmerboju, skoku v daljino, skoku v višino in teku na 100 metrov z ovirami. Povedala je, da so njene priprave zajemale treninge osemkrat na teden, vmes pa se je ob koncih tedna udeleževala tudi tekmovalnj. V Zagrebu je pri skoku v višino skočila 172 centimetrov, dosegla pa je tudi dva svoja osebna rekorda: v daljino je skočila 5,44 metra, pri teku na 200 metrov pa je tekla 26 sekund in 81 stotink. Med drugim si je želela, da bi na prvenstvu v mnogoboju dosegla čez 5000 točk, kar ji je tudi uspelo.

Iris Breganski se je na Poljskem pomerila v sedmerboju, skoku v daljino, skoku v višino in teku na 200 metrov. Pred tekmovalnjem je povedala, da je imela obsežne

priprave tudi na otoku Mavricij ob jugovzhodni obali Afrike. Pri pripravah ji je poleg trenerke Mojce Breganski pomagal tudi njen fant Jean Vincent Duval, sicer gluhi atlet z Mavricija.

Tadej Enci, ki je tekmoval v teku na 400 metrov in 400 metrov z ovirami, pa je pred tekmovalnjem izrazil prepričanje, da bo na evropskem prvenstvu v najboljši formi. Udeležil se je dvotedenskih priprav v Makarski, kjer je izkoristil dobre razmere za trening. Pred tem je bil za kratek čas tudi v Medulinu, na skupnih pripravah Slovenskega paralimpijskega komiteja. Vsem trem čestitamo in jim želimo veliko uspehov tudi vnaprej. Prihodnje leto jih namreč čaka svetovno prvenstvo na Tajvanu, leta 2025 pa olimpijada gluhih v Tokiu.

Tadej Enci je tekmoval v teku na 400 metrov in 400 metrov z ovirami.

Svetovno prvenstvo gluhih v košarki, Heraklion 2023

Slovenski gluhi košarkarji so v bogati zgodovini nastopov dosegli že številne uspehe na velikih tekmovanjih. Sredi letošnjega junija jih je v Heraklionu na Kreti čakal nov izziv, svetovno prvenstvo gluhih v košarki, na katero so se vrnili po večletnem tekmovalnem premoru.

Slovenska ekipa se je na svetovno prvenstvo podala z novim strokovnim vodstvom, saj je mesto selektorja nedavno prevzel Jaka Hladnik. Žreb predtekmovalnih skupin je Sloveniji v boju za napredovanje namenil Izrael, ZDA in Hongkong v skupini B. Iz vsake od štirih

predtekmovalnih skupin sta v četrtfinale napredovali po dve najboljši ekipi. V reprezentanci so bili naslednji košarkarji: Miha Zupan – kapetan, Saša Lukič, Miha Jakofčič, Damjan Šebjan, Peter Rankovič, Aleksandar Perić, Matic Makuc, Domen Starc, Jan Oreš-

Saša Lukić med tekmo Slovenije s Hongkongom

nik, Jaka Markovič, Albert Bijol in Klemen Javornik.

Pred odhodom se je reprezentanca predstavila na novinarski konferenci Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije. Kot je tam pojasnil vodja reprezentance Anton Petrič, ima košarka gluhih v Sloveniji dolgo tradicijo: začetki segajo v leto 1949, tekmovalno pa so slovenski igralci na mednarodni sceni dejavni od leta 1957. Med drugim so bili dvakrat srebrni na olimpijskih igrah gluhih, dvakrat (2004 in 2010) so bili evropski prvaki, enkrat podprvaki (2008), na svetovnem prvenstvu pa so osvojili bronasto kolajno.

Saša Lukić, kapetan Miha Zupan in trener Jaka Hladnik

Zadnji velik uspeh je lanska zmaga na svetovnem prvenstvu v košarki 3 × 3. V klasični

košarki pa Slovenija zaradi različnih dejavnikov, predvsem kadrovskih težav, ni nastopala od leta 2017. Vendar so se na zvezi odločili za vrnitev, pri čemer je imel pomembno vlogo najvidnejši član ekipe Miha Zupan.

Petrič je še dodal, da so projekt finančno težko izpeljali, kot partner pa je sodelovala tudi krovna Zveza za šport invalidov – Slovenski paralimpijski komite. A letošnje svetovno prvenstvo je šele prva stopnica pri vračanju Slovenije na velika tekmovanja v košarki gluhih. Največji cilj so olimpijske igre gluhih leta 2025, še prej pa evropsko prvenstvo prihodnje leto, ki bo tudi kvalifikacijsko sito za največji športni dogodek za gluhe.

Prva tekma: Slovenija w Hongkong, 109 : 36

Slovenija je na prvi tekmi premagala Hongkong z rezultatom 109 : 36. Najboljši strellec tekme je bil Saša Lukić s 34 točkami, sledila sta mu Jan Orešnik (22) in Jaka Markovič (19). K zmagi so prispevali tudi Miha Zupan (9), Miha Jakofčič (6), Aleksander Perič (6), Matic Makuc (5), Domen Starc (4) in Peter Rankovič (3). Trener Jaka Hladnik je uspešno debital kot trener gluhih.

Druga tekma: Slovenija – Izrael, 80 : 67

Prvi polčas je bil v znamenju slovenske prevlade na celotnem igrišču, v drugem polčasu pa je bila igra Slovencev krčevita, ker so Izraelci spremenili strategijo igre in začeli tekmece tesno pokrivati. Zato je razlika precej kopnela. Toda v zadnji četrtini tekme so Slovenci oživeli in poskrbeli za varno razliko do končne zmage.

Strelci za Slovenijo: Saša Lukić (19), Jaka Markovič (15), Miha Jakofčič (15), Miha Zupan (14), Matic Makuc (8), Jan Orešnik (5) in Aleksander Perič (4).

Po tekmi z Avstralijo za 9. mesto

Tretja tekma: Slovenija – ZDA, 69 : 96

Američani so tokrat v dvoboju prevladovali od začetka do konca. Slovenija je zadnjič vodila z 8 : 7, potem so tekmeči naredili serijo 14 : 0 in ušli na 21 : 8, prednosti pa niso več izpustili iz rok. Svetovni prvaki iz leta 2019, ko je bilo zadnje svetovno prvenstvo, so bili prevelik zalogaj za izbrance selektorja Jake Hladnika. Američani so Slovenijo krepko premagali pri skokih (48 : 28) in zbrali 33 podaj, Slovenija le 14. Strelsko sta bila sicer najučinkovitejša Saša Lukič z 28 točkami in Miha Zupan s 17.

Strelci za Slovenijo: Saša Lukič (28), Miha Zupan (17), Jaka Markovič (15), Domen Starc (4), Matic Makuc (4) in Jan Orešnik (1).

Z ZDA in Izraelom smo imeli enako število točk, vendar se v tem primeru štejejo razlike z medsebojnih tekem. Od nas je bil uspešnejši Izrael, ki je v prvi tekmi za eno točko premagal ZDA. Zato je šla Slovenija v krog za uvrstitev od 9. do 16. mesta.

Tekma za 9.–16. mesto: Slovenija – Kitajska, 20 : 0

Kitajska ekipa se ni pojavila na prvenstvu, zato je bila tekma samodejno registrirana z 20 : 0 v korist Slovenije.

Tekma za 9.–12. mesto: Slovenija – Libanon, 124 : 29

Končni rezultat tekme slovenske košarkarske ekipe gluhih proti libanonski je bil 124 : 29. S to zmago se je Slovenija borila z Avstralijo za 9. mesto.

Strelci za Slovenijo: Saša Lukič (61), Jaka Markovič (21), Miha Zupan (18), Jan Orešnik (13), Domen Starc (5) ter Peter Rankovič, Matic Makuc in Damjan Šebjan (po 2).

Tekma za 9.–10. mesto: Slovenija – Avstralija, 77 : 56

Slovenska košarkarska ekipa gluhih je na tem prvenstvu po trdem boju z zmago nad Avstralijo s 77 : 56 osvojila 9. mesto. Ta uvrstitev ne odraža realne kakovosti te ekipe, ki si po enem porazu in petih zmagah zasluži višjo uvrstitev. S to tekmo je Slovenija končala svoje tekmovanje na svetovnem prvenstvu gluhih v košarki. Trener Jaka Hladnik je ob skromnih virih po šestletnem premoru naredil in usposobil dobro ekipo, ki ima potencial v bližnji prihodnosti.

Strelci za Slovenijo: Jaka Markovič (21), Miha Zupan (20), Saša Lukič (18), Jan Orešnik (7), Domen Starc (5), Matic Makuc (3), Peter Rankovič (2) in Aleksandar Perić (1).

Kondicijski trener
Igor Cesar
in fizioterapevtka
Laura Švarc

Saša Lukič je bil razglašen za najboljšega strelca svetovnega prvenstva s 160 točkami.

Po končanem prvenstvu je trener Hladnik izjavil: »Za nami je bilo tekmovanje v Grčiji, kjer smo dosegli manj, kot smo želeli in pričakovali. Ni bilo toliko usoden poraz kot slaba igra v zaključku tekme proti Izraelu, kjer smo zapravili visoko prednost. Vsaka šola nekaj stane. Ostaja grenak priokus. Smo pa videli, kam spadamo in kaj še manjka. Prepričan pa sem, da bi prišli do polfinala. Tja se je uvrstil Izrael, ki se je boril za bron. Imeli smo tudi nekaj smole, poškodoval se je Miha Jakofčič. Smo pa na tem turnirju dobili potrditev odlik Jake Markoviča. Organizacija in izvedba tekmovanja sta bili na visoki ravni. Prihodnje leto bo evropsko prvenstvo v Malagi, septembra letos se lotimo dela. Pred tokratnim svetovnim prvenstvom smo postavili nekatere preproste principe, igralci so

jih usvojili, a je še precej prostora za napredek. Na evropskem prvenstvu v Malagi nas zanima odmeven rezultat in uvrstitev na olimpijado gluhih.«

Svetovno prvenstvo se je tako končalo. Dobili smo tri najboljše ekipe **med moškimi:**

1. ZDA
2. Litva
3. Ukrajina

In **med ženskami:**

1. ZDA
2. Ukrajina
3. Grčija

Slovenska košarkarska ekipa gluhih je končala na 9. mestu in ob tej priložnosti se zahvaljujemo trenerju Jaki Hladniku, ki je sprejel izziv vodenja gluhe reprezentance gluhih in naglušnih košarkarjev.

Zahvaljujemo se tudi Lauri Švarc, fizioterapevtki, ki je opravljala regenerativne masaže in odpravljala posledice težkih tekem, ter tudi kondicijskemu trenerju Igorju Cesarju, ki je vsak dan skrbel za dobro telesno pripravljenost naših košarkarjev. Ne smemo pozabiti na kapetana Miho Zupana, ki je v času priprav pred odhodom skrbel za zaledne stvari – treninge, opremo, kondicijske priprave in komunikacijo s Športno zvezo gluhih Slovenije.

Zahvala gre tudi Zvezi za šport invalidov Slovenije – Slovenskemu paralimpijskemu komiteju in seveda tudi Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije. Brez njune finančne podpore na tem prvenstvu ne bi bilo naše udeležbe.

Dober ulov na državnem prvenstvu v športnem ribolovu

Ob ribniku Preserje blizu Braslovč je v soboto, 1. julija, Društvo oseb z okvaro sluha celjske regije v sodelovanju z Ribiško družino Šempeter in Športno zvezo gluhih Slovenije organiziralo državno prvenstvo v športnem ribolovu. V zgodnjih urah se je zbralo 25 ribičev iz osmih društev gluhih Slovenije, ki so se potegovali za naslov državnega prvaka v posamični in ekipni kategoriji.

Pred začetkom tekmovanja so sodniki vpričo tehničnega delegata izžrebali številke, po katerih so bili ribiči razporejeni na določena ulovna mesta ob ribniku. V posamezni kategoriji so tekmovali drug proti drugemu. Pred

tem je glavni sodnik Ribiške družine Šempeter Matija Glivec pojasnil pravila, po katerih morajo tekmovalci loviti po pravilniku Ribiške zveze Slovenije: »Lovijo na plovec, in sicer lahko lovijo na koruzo, z vabami, ki se napičijo na trnek, ne pa z vabami, ki se nanj stisnejo.«

Sodniki so vpričo tehničnega delegata izžrebali številke, po katerih so bili ribiči razporejeni na določena ulovna mesta ob ribniku.

Poleg tekmovanja v posamični kategoriji je potekalo tudi tekmovanje ekip. Sodniki so razdelili ribiče na skrbno določene sektorje, ki so jih razporedili po različnih delih okrog ribnika ter zagotovili enakopravne razmere za vse ekipe. Sektorji so bili razdeljeni na A, B in C, in v vsakem je bila ekipa s po tremi člani, ki so poskušali ujeti čim več rib. Ribiči so se spoprijeli z različnimi izzivi, kot so spretno izbiranje ustreznih vab, natančno vrtenje ribiške palice in občutek za pravi trenutek, da zagrabiš ribo. Dober ulov jim želimo tudi vnaprej.

Ribiči so se spoprijeli z različnimi izzivi, kot so spretno izbiranje ustreznih vab, natančno vrtenje ribiške palice in občutek za pravi trenutek, da zagrabiš ribo.

Poleg tekmovanja v posamični kategoriji je potekalo tudi tekmovanje ekip.

Silvester Škerget, MDGN občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče

»Konkurenca je bila huda. Vsi so se borili, tako da je bilo kar težko. Imel sem srečo, da sem izžrebal dobro številko. Bilo je dobro pripravljeno, urejeno, voda je bila čista. Trikrat ali štirikrat sem že bil državni prvak. Dobro se počutim. V ekipi sta preostala člana bolj slabo lovila, tako da smo bili ekipno drugi.«

Klemen Žnidar, DGN Ljubljana

»Na mestu ob jezeru sem opazoval ribiče, da bi imeli večjo možnost ulova. Pri podelitvi sem spremljal rezultate: najprej tretje mesto, sledilo je drugo mesto. Ko so razglasili prvo mesto, sem si rekel: Hura, uspelo nam je! Že dolgo tega, pred štirimi ali petimi leti, smo zmagali. Zdaj nam je ponovno uspelo! Bog nam je pomagal.«

Igor Mežnar, DGN Ljubljana

»Med ribolovom sem opazoval ribiča iz sektorja C. Uh, ulovil je precej rib. Tudi jaz sem jih kar precej ulovil, nisem pa vedel, kdo je boljši. Bil sem presenečen, da sem osvojil tretje mesto v posamični kategoriji. Hvala bogu! On je bil prvi in sva bila skoraj ribiška soseda. Pri ekipni kategoriji pa nisem vedel, kaj bo, in sem bil presenečen, da smo osvojili prvo mesto. Rešil nas je velik ulov.«

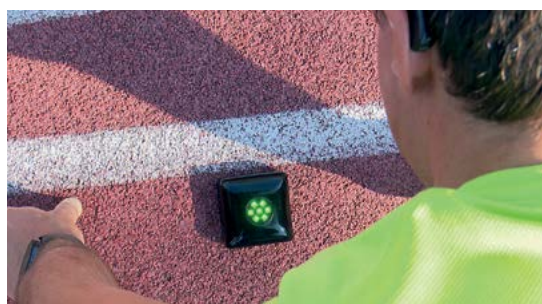

Encijeva startna lučka med najboljšimi na Startup Generatorju 2023

29-letni gluhi atlet Tadej Enci je imel težave na atletskih tekmovanjih slišičih, ker ni slišal znaka za start, zato je razvil podobno startno lučko, kakršno je kot gluhi vrhunski športnik uporabljal na atletskih tekmovanjih gluhih. Tadej je svoj izum prijavil na Startup Generatorju, ekskluzivnem šesttedenskem pospeševalniškem programu, ki je sinonim za strokovnost, inovativnost in mreženje. Z ustvarjanjem pravega okolja spodbuja podjetniškega duha in daje podporo mladim podjetnikom pri uresničevanju njihovih ambicij. Dvanajst najobetavnejših ekip se je v sklopu Startup Generatorja udeležilo šestih delavnic s področja poslovnega modela, prodaje,

marketinga, financiranja in samopredstavitve, t. i. pičanja (angl. pitch).

V Vili Bianca v Velenju je na zaključnem dogodku programa Startup Generator 2023, ki ga je priredil SAŠA inkubator, strokovna komisija razglasila tri najboljše ekipe: Butter be

Velenjčan želi s svojim izumom pomagati drugim gluhim športnikom, ima pa še veliko idej za prihodnost.

Kind, Gobnik in Enci Start light. Tadej Enci je povedal, da je bil občutek res neverjeten, saj niti v sanjah ni pričakoval česa takega. Zmaga mu res veliko pomeni, ker je v razvoj podjetniške ideje vložil veliko prostega časa. S svojim izumom želi pomagati drugim gluhim športnikom, ima pa še veliko idej za prihodnost. Tadeju Enciju želimo veliko uspeha pri ustvarjanju novih izumov oziroma izdelkov in tudi na atletskih tekmovanjih.

Tadej Enci je svoj izum prijavil na Startup Generatorju, ekskluzivnem šesttedenskem pospeševalniškem programu, ki je sinonim za strokovnost, inovativnost in mreženje.

Zmaga Tadeju Enciju res veliko pomeni, ker je v razvoj podjetniške ideje vložil veliko prostega časa.

Tadej Enci, nagrajenec na Startup Generatorju 2023

»S startno lučko se mi je zdelo, da sem v prvi vrsti rešil svojo dolgoletno težavo, ki sem jo imel na atletskih tekmovanjih slišočih, ko nisem slišal oziroma razumel starterjevih startnih povelj. Zato sem bil velikokrat diskvalificiran zaradi napačnega starta ali pa sem start zamudil. Startno lučko sem uporabil že na več kot desetih atletskih tekmovanjih. Vedno je delovala brez težav in mi je v nepogrešljivo pomoč. Izuma startne lučke sem se lotil v sklopu diplomske naloge pred dvema letoma. Od takrat sem jo še večkrat izboljšal. Dodal sem tudi različne nadgradnje, da je namenjena vsem sprinterjem na svetu. Kot pripomoček pri treningu pa seveda omogoča tudi izvedbo avtomatskega starta in merjenje reakcijskega časa. Glavni namen je, da bi pomagal tudi drugim gluhim športnikom na svetu, predvsem sprinterjem, ker vem, da imajo enake težave, kot jih imam jaz. Pri tem se zavedam, da trenutno na svetu sploh še ni primerne izdelka, ki bi reševal tovrstne težave, in v tej smeri se želim razvijati. Želim si tudi, da bi imel nekoč podjetje, ki bi vsem gluhim pomagalo z različnimi tehničnimi pripomočki.«

Marino Kegl, prejemnik prestižne plakete Mestne občine Murska Sobota

14. junija so v Gledališču Park v Murski Soboti na slovesnosti s prestižno plaketo Mestne občine Murska Sobota za izjemne dosežke v športu ter izjemno promocijo Murske Sobote tako doma kot v tujini nagradili Marina Kegla, nadarjenega gluhega teniškega igralca. Nagrado mu je podelil župan Damjan Anželj. Ta izjemni športnik je s svojim trdom, talentom in vztrajnostjo navdušil celoten domači in širši športni svet.

Tenis mu je ponudil prostor, v katerem je lahko izražal svojo strast do športa in pokazal, da so ovire tam zato, da jih premagamo.

Marino Kegl je oseba, ki kljub slušni okvari dokazuje, da strast, srčnost in vztrajnost omogočajo izjemne rezultate v športu. Že v zgodnjih letih je kazal velik interes za tenis, in kljub temu da je bila njegova pot zaradi gluhosti polna izzivov, ni nikoli obupal nad svojimi sanjami.

Začetki njegovega teniškega potovanja so bili skromni, a z vztrajnostjo in podporo družine je začel hitro napredovati. Prav tenis mu je ponudil prostor, v katerem je lahko izražal svojo strast do športa in pokazal, da so ovire tam zato, da jih premagamo. Udeleževal se je različnih teniških turnirjev in tekmovanj, njegova požrtvovalnost in predanost pa sta bili nalezljivi, saj sta navdušili tako igralce kot tudi navijače.

Marino Kegl je pravi ambasador Murske Sobote, ki z zgledom dokazuje, da so talent, trdo delo in srčnost ključni za doseganje vrhunskih rezultatov.

Poleg sijajnih dosežkov na domači ravni je Marin s svojim talentom navdušil tudi na

mednarodnem prizorišču. Uspešno je zastopal Slovenijo na številnih mednarodnih gluhih teniških tekmovanjih. Njegovi dosežki so pogosto presegle pričakovanja. Marino Kegl je v svoji športni poti osvojil ne samo lovorike in priznanja, ampak tudi srca mnogih. S svojim pozitivnim pristopom, skromnostjo in vedno nasmejanim obrazom je priljubljen med soigralci in tekmovalci, ki ga cenijo kot izjemnega športnega kolega.

Poleg njegove družine in lokalnega teniškega kluba sta ga ves čas podpirali tudi Športna zveza gluhih Slovenije in Zveza za šport invalidov Slovenije - Slovenski paralimpijski komite. Njuna neprecenljiva podpora in prizadevanje za enakost in vključevanje športnikov s posebnimi potrebami sta bila ključnega pomena za Marinovo uspešno teniško kariero.

Mestna Občina Murska Sobota je Marinu Keglju s ponosom podelila plaketo, saj je s svojim športnim uspehom in vztrajnostjo pomembno pripomogel k prepoznavnosti in promociji območja. Njegov zgled navdihuje številne ljudi, ne glede na njihove omejitve ali težave, da se podajo na pot uresničevanja svojih ciljev in sanj.

Marino Kegl je pravi ambasador Murske Sobote, ki z zgledom dokazuje, da so talent, trdo delo in srčnost ključni za doseganje vrhunskih rezultatov. Njegovo ime bo zapisano med najbolj cenjenimi športnimi legendami tega območja, njegov uspeh pa bo še dolgo ostal navdih za mnoge generacije športnikov.

Čestitke Marinu Keglju za izjemne dosežke in za prejeto plaketo Mestne občine Murska Sobota! Njegova zgodba nas opominja, da ni ovire, ki je ne bi mogli premagati s trdim delom, vero vase in nepopustljivo voljo.

Kariera gluhega nogometaša Zlatka Grujića

Sem Zlatko Grujić, rojen 26. julija 1983 v kraju Miloševac v občini Smederevska Palanka, Republika Srbija. Rodil sem se gluhi in končal šolo za gluhe otroke in mladino v Beogradu.

Za začetek moram priznati, da je res zelo težko napisati kaj o sebi. Potrudil se bom, da vam čim bolje predstavim svoje življenje in nogometno kariero.

Že kot majhnega so me zelo zanimali športi, še posebej nogomet, in hitro sem začel gledati tekme po televiziji. Že pri treh ali štirih letih sta me pokojni dedek in oče spodbujala, da sem se igral z nogometno žogo. Začetna nogometna znanja sem pridobil z igranjem nogometa na ulici, kjer ni bilo asfalta ali betonskih igriščih. Spomnim se, da mi je oče izdelal majhne gole kar v garaži. Vedno, ko

sem se vrnil domov iz šole v Beogradu, sem odhitel v garažo in igral nogomet. Ko sem bil star sedem ali osem let, sem krepil znanje in veščine nogometa v moji vasici Miloševac, kjer nas je igralo približno 15 prijateljev.

Z očetom sva redno hodila na tekme NK Sloga iz Miloševca. Nekoč sva šla tudi na tekmo v Beograd, na »Marakano«, navijati za moštvo Crvene zvezde, katere goreč navijač sem.

Pri nogometnem klubu NK Sloga sem videl, da trenirajo nogomet otroci mojih let. Seveda je bila moja želja, da se jim pridružim, tako

Zlatko Grujić v ekipi
gluhih igralcev
dvoranskega nogometa
Loznica

močna, da sem očeta prosil, da me vpiše na treninge. Očetu se je to zdelo zame prezgodaj. Zato sem prosil trenerja, gospoda Goca, ki je treniral nogomet z mladino, da je govoril z mojim očetom. Po tem pogovoru sem se lahko vpisal, kar me je zelo razveselilo, in prvi nogometni trening si bom zapomnil za vse življenje. Trener me soigralcem ni predstavil kot nekoga, ki je »drugačen«, ampak kot novega člana za nogometno igro. Zaradi gluhoste sem imel nekaj težav pri komuniciranju s trenerjem in soigralci, oni pa z mano, a je vedno šlo in smo se razumeli.

Zlatko Grujić v FK Sloga

Pri 12 ali 13 letih, ko sem bil v 5. razredu, me je trener obvestil, da me lahko prijavi v klub NK Sloga iz Miloševca, in končno sem bil prvič v prvi ekipi. Zelo hitro smo odpotovali v goste v Donjo Livadico pri Veliki Plani, bil sem na klopi, rezervist, nosil sem majico s številko 18. Čakal sem, da mi da trener priložnost za igro. Ko mi je pomahal, sem vstopil v igro in igral kot napadalec. Prvič sem igral na takšni tekmi in nisem najbolje vedel, kaj naj delam v napadu. Tresel sem se, igral sem slabo in hitro izgubil žogo, nisem še vedel, kaj vse je prekršek, kaj prepovedni položaj, nisem še poznal vseh pravil nogometa; a takrat sem prvič vstopil na zeleno travnato igrišče in igral pred občinstvom, kar je bilo zame pravo doživetje.

Takoj po tekmi mi je Goca, trener NK Sloge iz Miloševca, po očetu, ki je prevajal, povedal, da me bo podrobno naučil nogometnih pravil. Kakšne so taktike in tehnike igre, kam naprej, levo in desno, v napadu itd. Še podrobneje sem začel spremljati nogometne tekme, spoznavati pravila igre in se učiti. Že po enem letu sem obvladal pravila igre in se naučil veliko o taktikah, tehnikah in napadih. Po nekaj sezonah igranja v prvi ekipi sem postal kapetan ekipe z dresom št. 10.

S trenerjem sem se zelo dobro razumel in sčasoma sva postala dobra prijatelja. Čutil sem, da lahko dam v nogometu več od sebe, zato sem očetu povedal, da želim poskusiti igrati na višji ravni, v klubu NK Morava iz Velike Plane. Temu klubu sem se nato tudi pridružil. Ko smo NK Morava iz Velike Plane igrali tekmo proti NK Markovac iz Markovca, sem bil rezervist. Trener me je dal v igro in takrat sem zadel gol. V tem klubu sem bil sicer vedno rezerva, na klopi, tako da ne vem, ali sem naredil napako, ko sem se odločil igrati za NK Morava iz Velike Plane. Pogosto sem imel težave v komunikaciji s trenerjem in soigralci.

Slovo nogometaša
Grujiča iz aktivnega
nogometa

Dajali so mi manj podpore, priložnosti in tako sem se počutil diskriminiranega ter nezaželenega, ker sem gluhi.

Zato sem se odločil, da zapustim NK Morava iz Velike Plane in se vrnem v svoj prvotni klub NK Sloga iz Miloševca. V NK Sloga iz Miloševca nas je treniral trener Radomir Đorđević, ki je z mano veliko delal, me opozarjal na napake v igri, me izboljševal, mi predstavljal, kako izboljšati igro, hitrost, strel in druge skrivnosti nogometa. S trenerjem Radomirjem Đorđevićem smo dve leti zapored osvojili prvo mesto. Bili smo dobra ekipa z odličnim trenerjem. Žal se NK Sloga iz Miloševca ni mogla uvrstiti v višji rang, najverjetneje zaradi finančnih razlogov.

Na veliko žalost je nekega dne naš trener Đorđević med tekmo izgubil zavest in umrl. To je bil zame šok, jokal sem. Vsa vas, ljudje iz uprave NK Sloga iz Miloševca, igralci, smo se poslovili od njega, in še zdaj, ko pišem tole, jočem. Ne morem pozabiti svojega trenerja Radomirja Đorđevića.

Ko sem dopolnil 18 let, sem vstopil v prvo ekipo NK Sloga iz Miloševca. Trener me je

pogosto pustil za rezervo na klopi. Nismo dobro igrali in NK Sloga je padla iz 4. v 5. ligo. Ko sem dopolnil 19 let, smo dobili novega trenerja z vzdevkom Cupi, imena in priimka se ne spomnim, igral sem malo, le občasno, morda pet ali deset tekem do konca sezone. Zato sem se odločil, da zapustim NK Sloga iz Miloševca in se preselim v NK Sloga iz Lugavčine, v Smederevo. Dve sezoni in pol sem igral za NK Sloga iz Lugavčine v 5. ligi, nato sem jih zapustil in se preselil v NK Udarnik iz Lozovika. Tam sem bil eno leto, sezona je bila dobra, rezultati na lestvici dobri, navijači so me imeli radi in me podpirali. Ponovno sem se vrnil v NK Sloga iz Miloševca, kjer sem bil kapetan ekipe. Po izpadu iz 5. lige NK Sloga iz Miloševca sem kot prost igralec dobil ponudbo za igranje v Svilajncu, kraju, ki je 100 km oddaljen od vasi Miloševac, in zanj igral eno leto. Takrat sem spoznal svojo sedanjo ženo Barbaro Polič. Poročila sva se in se preselila v Slovenijo v mesto Ptuj. Z ženo Barbaro imava tri sinove, Janka, Rajka in Matka.

Tukaj sem skoraj eno leto iskal nogometni klub, ki bi se mu lahko pridružil in igral. Bilo je zelo težko, a na koncu sem ga našel. Tja sem šel na trening, se dobro izkazal in tako sta me

To je zadnja majica, ki jo je Zlatko Grujić nosil na tekmovaljih

predsednik Matevž in trener Aleš sprejela v nogometni klub Kidričevo. Oba sta bila korektna, prijazna in preprosta. Redno sem treniral, a na tekmah še nisem smel igrati, dokler nisem dobil ustreznih dovoljenj iz Srbije, Nogometne zveze Velika Plana. To smo uspešno uredili. Nadaljnja nogometna pot v klubu se ni izšla po željah, zato smo spora-

zumno prekinili sodelovanje. Odločil sem se, da poiščem novo okolje in našel sem nogometni klub Rogoznica, kjer so me dobro sprejeli in igral sem več sezon.

Po skoraj osmih letih igranja nogometa in ker bom kmalu dopolnil 40 let, sva se z ženo strinjala, da je zdaj že dovolj nogometa. Misliti morava na najine tri otroke in njihovo prihodnost. Vodstvu, gospodu Petru, sem sporočil, da želim končati nogometno kariero. 3. 6. 2023 sem odigral zadnjo tekmo med Tržičem in Rogoznico z dresom številka 3. Nosil sem kapetanski trak in igral 40 minut. Na koncu tekme sem stekel po igrišču, se zahvalil navijačem, ženi Barbari in svojim otrokom za vso spodbudo, v mislih pa tudi trenerju Rajku Đorđeviću, ki ga pogrešam in se mu za vse zahvaljujem! Igralci obeh ekip so mi zaploskali v zahvalo in pozdrav. Vsi so me objeli, bilo je čustveno, tudi zajokal sem, ko sem zagledal navijače s prižganimi baklami zelene barve. Vsem sem se zahvalil, svoje nogometne kariere pa ne bom nikoli pozabil. Še posebej bi se rad zahvalil vodstvu za presenečenje, ki me je zelo razveselilo.

Zahvaljujem se vsem svojim bližnjim iz Srbije, Nikoli in Nebojši, ki ju pogrešam, ter ženi Barbari. Vse imam zelo rad! Še vedno pa imam rad svojega trenerja Radimirja Rajka Đorđevića, ki je bil moj najboljši trener in ga ne bom nikoli pozabil. Počivaj v miru, pogrešam te! Moja nogometna kariera je trajala skupno 28 let.

DGN Posavja Krško

Iz naših društev

Janez Žura | Foto: Branko Benčin

Fotografska razstava ob 60-letnici DGN Posavja Krško

Društvo gluhih in naglušnih Posavja Krško je v sodelovanju z Društvom ljubiteljev fotografije Krško ob 60-letnici svojega delovanja pripravilo fotografsko razstavo, na kateri so zajeti nekateri pomembni dogodki v delovanju društva. Danes Društvo gluhih in naglušnih Posavja Krško deluje v lastnih prostorih v Krškem, ki so jih pridobili pred dobrimi petnajstimi leti. S posebnimi socialnimi programi za gluhe, naglušne, gluhoslepe in osebe s polževim vsadkom pokrivajo območja občin Krško, Brežice, Sevnica, Kostanjevica na Krki, deloma pa tudi Kozjega in Radeč.

V društvu organizirajo tečaje slovenskega znakovnega jezika in ga skušajo približati otrokom v vrtcih in šolah ter drugim zainte-

resiranim skupinam. Vsako leto se na področju gledališke, likovne, filmske in fotografske dejavnosti vključujejo v aktivnosti z lokalnimi ustvarjalci in se z izdelki predstavljajo na festivalih po Sloveniji. Sodelovanje med DGN Posavja Krško in Društvom ljubiteljev fotografije Krško poteka že vrsto let, tako da tokratna razstava ni pomenila prve-

Društvo gluhih in naglušnih Posavja Krško je v sodelovanju z Društvom ljubiteljev fotografije Krško ob 60-letnici svojega delovanja pripravilo fotografsko razstavo, na kateri so zajeti nekateri pomembni dogodki v delovanju društva.

Iz naših društev

Skupinska fotografija obiskovalcev razstave

ga tovrstnega sodelovanja. Organizacijo in vodenje prireditve ob odprtju razstave je prevzela dr. Vlasta Moškon, strokovna delavka posebnih socialnih programov Društva gluhih in naglušnih Posavja Krško. Povedala je, da so se za izvedbo fotografske

Vsako leto se na področju gledališke, likovne, filmske in fotografske dejavnosti vključujejo v aktivnosti z lokalnimi ustvarjalci in se z izdelki predstavljajo na festivalih po Sloveniji.

razstave odločili, ker so želeli drugače zaznamovati 60 let delovanja društva, poleg tega se jim zdi razstava bogat prispevek k družbi, saj lahko tako pokažejo, kaj so v teh šestdesetih letih naredili.

Programi, ki jih izvajajo v društvu, vsebujejo usposabljanje za življenje in delo ter preprečevanje socialne izključenosti oseb z izgubo sluha, informativno dejavnost, psihosocialno pomoč posameznikom in družinam z osebami z izgubo sluha ter kulturno, rekreativno in športno dejavnost. Prireditvi je prisostvovala tudi podžupanja Krškega Brigita Piltaver Imperl, ki je nagovorila navzoče in tako podprla delovanje društva. Med drugim je poudarila, da so gluhi v današnji družbi premalo vidni, in zagotovila, da bo imela občina zanje posluh tudi v prihodnje.

Člani DGN Posavja Krško se radi družijo, in tudi tokrat so se kljub dopustniškemu času zbrali v večjem številu na razstavi in prireditvi ob 60-letnici delovanja društva. V tem času so doživeli veliko lepih trenutkov ob različnih razstavah, izletih, ogledih muzejev in se veliko naučili ob podajanju vsebin v slovenskem znakovnem jeziku.

Bogdan Kuhar, **Predsednik DGN Posavja Krško**

»Letos je Mestna občina Krško podelila jubilejno priznanje prav našemu društvu za 60 let delovanja. V tem času je bilo res ogromno aktivnosti in zdaj imamo celo področje osebne asistencije, ker ima veliko gluhih različne težave poleg gluhotе in potrebujejo drugo pomoč tudi pri zaposlovanju in tako naprej, zato smo dobili tudi to priznanje. Dobili pa smo še eno priznanje: postali smo najprosto-voljska organizacija leta 2022, ker je bilo v tistem času res ogromno osamljenih ljudi, ki

so potrebovali nekoga, ki jim je vskočil v tisti osamljeni čas.«

Jasmina Mucak, **članica DGN Posavja Krško**

»Zelo všeč in lepo mi je bilo. Sem večletna članica tukajšnjega društva gluhih, v katerem velikokrat sodelujem, tudi potujemo, se družimo, govorimo o domačih težavah, kuhamo. Na tej razstavi prepoznam tudi sama sebe, obujam spomine za nazaj, na primer na izlet v rudnik soli v Salzburgu. To, da je razstava tukaj, se mi zdi res super.«

Boris Horvat – Tihi, predsednik AURIS Kranj | Foto: AURIS Kranj

Polona Kopina prejela prestižno priznanje

Občina Žiri svoj praznik proslavlja 25. junija, in ob tej priložnosti vsako leto na slavnostni akademiji podelijo priznanja zaslužnim občankam in občanom, ki so s svojim delovanjem pripomogli k večji prepoznavnosti matične občine tudi zunaj občinskih meja. Prestižno priznanje Občine Žiri za leto 2023 je prejela Polona Kopina, dolgoletna članica Medobčinskega društva gluhih in naglušnih za Gorenjsko AURIS Kranj za izjemne uspehe v športu na invalidskem področju in za prepoznavnost nevidne invalidnosti.

V Medobčinskem društvu gluhih in naglušnih za Gorenjsko AURIS Kranj so o njej med drugim zapisali. »Dolgoletna članica naše-

ga društva je tudi Polona Kopina, ki je redna udeleženka mnogih naših prireditev in družabnih dogodkov, delavnic, predavanj, ekskurzij in tudi prostovoljnih akcij, še posebej aktivna in uspešna pa je na športnem področju, saj s svojimi uspehi dokazuje, da je tudi šport invalidov izrednega pomena pri rehabilitaciji in vključevanju v družbeno okolje. Polona pa ni samo uspešna športnica, ampak je tudi izredna motivatorica svojim kolegom in kolegicam ter hkrati tudi prodorna promotorka naše nevidne invalidnosti, ki tudi z njeno pomočjo postaja vse bolj prepoznavna in razumljena v širši javnosti. Obenem pa je tudi vidna predstavnicca in uporabnica slovenskega znakovnega jezika.

Prestizno priznanje Občine Žiri za leto 2023 je prejela Polona Kopina, dolgoletna članica Medobčinskega društva gluhih in naglušnih za Gorenjsko AURIS Kranj za izjemne uspehe v športu na invalidskem področju in za prepoznavnost nevidne invalidnosti.

Polona Kopina je članica številnih ljubiteljskih društev v domačem okolju in tudi s tem v veliki meri pripomore k razumevanju in premagovanju komunikacijske ovire, predvsem pa k ozaveščanju soočanja z nevidno invalidnostjo, ki jo Svetovna zdravstvena organizacija uvršča med eno najtežjih invalidnosti zaradi vseh psihosocialnih posledic, ki jih posledično povzroča izguba sluha v življenju posameznika.

Športni rezultati Polone Kopina so res izjemni in vredni vsega spoštovanja, saj tekmuje v številnih športnih panogah in je prejemnica mnogo medalj, pokalov in priznanj z državnih prvenstev pod okriljem Športne zveze gluhih Slovenije. Še posebej pa izstopajo njeni dosežki na tekmovanjih pod okriljem Zveze za šport invalidov Slovenije in Slovenskega paralimpijskega komiteja, kjer je osvojila naslov državne prvakinje v paraolimpijskem smučanju na Rogli 2022 in svoj uspeh 3. 3. 2023 ponovila tudi na letošnjem državnem prvenstvu v Mojstrani.

Življenjska zgodba Polone Kopine je zagotovo lep primer medsebojnega in medgeneracijskega sodelovanja, pri katerem s skupnimi močmi dokazujemo, kako lahko premagujemo vidne in nevidne ovire. Priznanje matične občine bo zagotovo lepa spodbuda in dokaz, da je tudi Občina Žiri prijazna do invalidov, ne nazadnje pa tudi lepa zahvala Poloni Kopina za vso promocijo in prepoznavnost svojega rojstnega kraja v svetu tišine in na področju invalidskega športa.

Podelitev priznanja Občine Žiri uspešni invalidski športniki bo zagotovo odmevala tudi v našem in širšem medijskem prostoru in bo hkrati tudi poučna zgodba o tem, da invalidnost ni nujno nepremagljiva ovira, ampak je ob pomoči in sodelovanju celotne družbe lahko tudi zgodba o tem, kako se premagujejo ovire, ki nam jih nepredvidljivo življenje postavlja na pot, in ne nazadnje tudi potrditev reka Kjer je volja, tam je pot. In Polona Kopina s svojimi uspehi vse to samo potrjuje.«

Najmlajše seznanili s problematiko izgube sluha

Urška Jakop | Foto: MDGN Velenje

Gluhota je nevidna invalidnost, ki je v družbi še vedno premalo poznana. Zato v društvu veliko časa namenjamo ozaveščanju širše javnosti o problematiki okvare sluha. Pomembno je, da začnemo že pri najmlajših.

Pred poletnimi počitnicami smo obiskali najstarejši skupini otrok vrtca Rečica ob Savinji ter dva oddelka tretjega razreda OŠ Mozirje. Ob sproščeni predstavitvi in pogovoru smo najmlajše seznanili s tem, kaj pomeni biti gluh, naglušen, oseba s polževim vsadkom. Predsednik Franc Forštner ter Jana Maier sta otrokom s svojo življenjsko zgodbo predstavila, kako in kdaj sta izgubila sluh ter s kakšnimi težavami se srečujeta v vsakdanjem življenju. Otroke smo opozorili na pomen sluha in ustrezno skrb zanj. Ker so v šolah in vrtcih zelo glasni, smo jim povedali, da je dolgotrajen hrup zelo škodljiv za sluh. Pokazali smo jim nekaj tehničnih pripomočkov, s katerimi si osebe z izgubo sluha lajšajo težave v vsakdanjem življenju. Najzanimivejša sta se jim zdela svetlobni zvonec in ura budilka.

Z nami je bila tudi tolmačka SZJ Duška Berložnik. Nekaj besed smo namenili tudi slovenskemu znakovnemu jeziku. Naučili

Najmlajši so z zanimanjem spremljali zgodbičo Zmajček in morska deklica.

smo se enoročne abecede in nekaj kretenj, najmlajšim pa smo z lutkama odigrali zgodbičo Zmajček in morska deklica. Z odzivi otrok smo bili zelo zadovoljni. Sodelovali so z vprašanji in z zanimanjem poslušali. Prepričani smo, da so spoznali veliko novega in zanimivega. Veseli smo, da lahko na tako prijeten način pripomoremo k prepoznavnosti te nevidne, a kljub temu zelo težke invalidnosti.

Otroci so se naučili enoročne abecede in nekaj kretenj.

Vesela Banič | Foto: DOZIS Dolenjske in Bele krajine

Dolenjci v Prekmurju

Skupina za samopomoč naglušnih Novo mesto je izvedla načrtovano tridnevno druženje v Moravskih Toplicah, čeprav zaradi bolezni nismo bili v polnem številu. Po štirih

urah vožnje smo se v lepem Prekmurju razporedili v dveh apartmajih. Dobrote, ki smo jih prinesli od doma, so hitro postale okusno kosilo na terasi s prestižnim pogledom na

Na poti domov so si udeleženci izleta ogledali še Ptuj, naše najstarejše mesto.

Iz naših društev

igrišče za golf. Sledil je ogled mesta, obisk evangeličanske cerkve, informacijskega in zabavnega parka. Pri tem smo preizkusili, kako nam deluje spomin na slikovni napravi, ter testirali spretnost in moč na fitness napravah, kar je povzročalo valove smeha. Le komarji so bili nadležni.

Soboto smo začeli s skupnim zajtrkom in pripravili načrt dejavnosti. Odšli smo na pohod v Tešanovce, tipično prekmursko vas, ki slavi po bučnem olju. Ogledali smo si Pannonsko vas ter pokusili bograč, dödole in domači kruh. Preizkusili smo se tudi v likovnem izražanju in se ocenili. Bilo je zabavno, še posebej, ko smo združili glasbo s plesom. Ob vrnitvi iz vasi smo videli lepo urejene hiše s polno cvetja, polja z oljno repico, bučami, Titovo in osamosvojitveno lipo. Popoldan je bil namenjen počitku, igram s kartami in kopanju v bazenu. Zvečer smo sproščeno in z veliko smeha, petja, recitiranja in obujanja spominov praznovali rojstni dan ene izmed članic.

Nedelja je bila v znamenju pospravljanja in odjave ter nakupa prekmurske gibanice za naše domače najdražje. Na poti domov smo si ob Dravi ogledali Ptuj, naše najstarejše mesto. Mogočen grad, obrežje in okusno kosilo si bomo še velikokrat priklicali v spomin.

Po treh dneh skupnega bivanja podajam oceno »tim bildinga«. Izvedli smo to, kar pomeni: na sproščen in zabaven način spodbujati sodelovanje in krepitev ekipnega duha skupine. Ustvarjeno je bilo prijetno vzdušje, ki je podlaga za dobre odnose. Skupino sestavljajo člani, stari od 57 do 84 let, in vsi imamo zdravstvene omejitve. Zato je še posebej potreben občutek za dialog. Ker se poznamo, vemo, da v srcu vsi dobro mislimo, se informiramo, pomagamo in si izboljšujemo samopodobo. S takimi srečanji pa ustvarjamo lepe spomine.

S takimi srečanji, kot je bil ta, se ustvarjajo lepi spomini.

Kopalni izlet v Izolo

MDGN Konjice, Vitanje in Zreče | Foto: MDGN Konjice, Vitanje in Zreče

Tudi na avtobusu je bilo dobro vzdušje.

Članice in člani Medobčinskega društva gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče smo se v soboto, 15. julija, odpravili na enodnevni kopalni izlet na morje. Obisk slovenske obale je vedno lepo doži-

vetje. Pot nas je vodila v Izolo, slovensko ribiško in turistično mesto. Avtobus nas je odložil pri hotelu Delfin. Celoten dan je bil namenjen kopanju, sončenju in morskim užitek.

Ob 18. uri smo se znova zbrali pri hotelu Delfin, kjer nas je čakal avtobus. Na poti domov smo se ustavili še na Trojanah, kjer smo imeli možnost kupiti okusne krofe, in se v večernih urah, polni lepih vtisov in zavedanja, kakšen krasen dan smo preživeli na slovenski obali, vrnili domov.

Obisk slovenske obale je vedno lepo doživetje.

Pot je izletnike vodila v Izolo, slovensko ribiško in turistično mesto.

**Medobčinsko društvo gluhih
in naglušnih Velenje**

organizira

MEDNARODNI TEDEN GLUHIH

OD 25. 9. 2023 DO 30. 9. 2023

*Zmorem kot drugi, že imam veliko,
a še potrebujem podporo*

PROGRAM AKTIVNOSTI:

• **PONEDELJEK, 25. 09. 2023 – PETEK, 29. 09. 2023**
TEČAJ SLOVENSKEGA ZNAKOVNEGA JEZIKA
KNJIŽNICA VELENJE
vsak dan med 17.00 – 19.00

• **PONEDELJEK, 25. 09. 2023**
OTVORITEV RAZSTAVE ROČNIH DEL ČLANOV
KNJIŽNICA VELENJE
ob 19.19

• **TOREK, 26. 09. 2023**
DAN ODPRTIH VRAT MEDOBČINSKEGA DRUŠTVA GLUHIH
IN NAGLUŠNIH VELENJE
med 9.00 in 11.00

• **SREDA, 27. 09. 2023**
OKROGLA MIZA »PROBLEMATIKA OSEB Z OKVARO
SLUHA« KNJIŽNICA VELENJE
ob 15.00

• **ČETRTEK, 28. 09. 2023**
TISKOVNA KONFERENCA OB MEDNARODNEM DNEVU
GLUHIH PROSTORI VILE BIANCHE
ob 10. Uri

• **SOBOTA, 30. 09. 2023**
OSREDNJA PRIREDITEV OB MEDNARODNEM DNEVU GLUHIH
DOM KULTURE VELENJE
Ob 12.00 uri

Vljudno vabljeni!

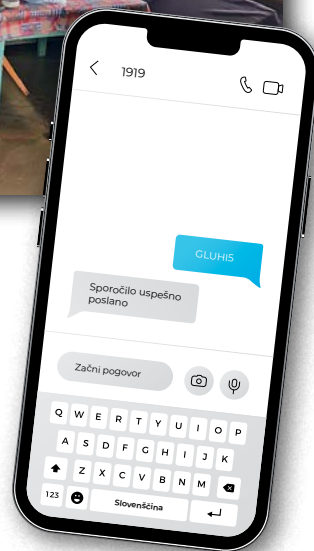
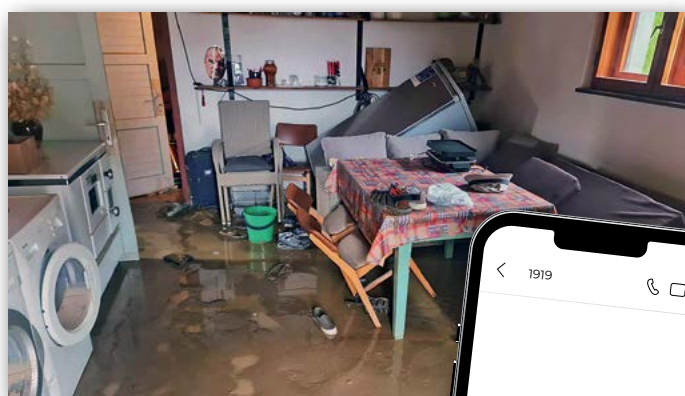

ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE SE ZAHVALJUJE VSEM, KI POMAGATE.

POPLAVE 2023

V poplavah so ogromno škodo utrpeli tudi gluhi in naglušni, zato Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije zbira pomoč.

Pomagajte lahko s sporočilom (SMS)

GLUHI5 za donacijo 5 EUR ali

GLUHI10 za donacijo 10 EUR na številko 1919.

Pomagajte lahko tudi z nakazilom po položnici.

Ime plačnika UPN QR - potrdilo

Namen in rok plačila

POSLEDICA UJME 2023 - POPLAVE

Znesek

EUR

IBAN in referenca prejemnika

SI56 0201 3001 7289 390

SI00 04082023

Ime prejemnika

ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE,
DRENIKOVA 24, 1000 LJUBLJANA

Koda QR

IBAN plačnika

Polog

Dvig

Referenca plačnika

Ime, ulica in kraj plačnika

Znesek

Datum plačila

Nujno

Koda namena

Namen plačila

CHAR POSLEDICA UJME 2023 - POPLAVE

Rok plačila

IBAN prejemnika

SI56020130017289390

UPN QR

Referenca prejemnika

SI0004082023

Ime, ulica in kraj prejemnika

ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE,
DRENIKOVA 24, 1000 LJUBLJANA

Podpis plačnika (neobvezno žig)